

ВЕРЕСЕНЬ Ч. 8 SEPTEMBER No. 8 1975

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

P. XXXII Ч. 8 ВЕРЕСЕНЬ SEPTEMBER No. 8 Vol. XXXII

Кількість-якість	1
Д-р І. Ратич: Немає сьогодні без учора і завтра	2
Л. Буря: Станція Барашево	4
Зоя Когут: Отче наш	5
Вітаємо новий 114-ий Відділ СУА	5
На ювілейний дар. Наша обкладинка	6
Б. Нижанківський: Свято	7
Д-р В. Лев: Народна одежа в Яворівщині	8
Д-р Т. Савицька: У глибині Бразилії (продовження)	10
М. Тарнавська: Українська література англійською мовою	12
1 один у полі воїн	13
Калейдоскоп жіночого життя. С. Луцька	14
Що читати	15
Тільки між нами і телефоном. Л. Калинович	17
Відгуки. Лист до Редакції	17
Союзянка: До Вільмінгтону. Подумайте — відгадайте	18
А. Білоус: Чому передплатувати Н.Ж. Спонзори	19
Вісті з Централі	20
СФУЖО	22
Our Life	24
Наше харчування. Л. Гриців: Час на ягоди і садовину	28
Вишивка. І. Кметик: Бойківські вишивки	29
Хроніка Округ. Округа Філадельфія	30
Нашим маляткам	34
Посмертні згадки. Замість квітів	36
Загальні збори	Обкл.

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня.

Редактор — Уляна Любович

Редакційна Колегія: Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець, Наталія Іщук, Світлана Луцька, Олександра Різник, Марта Тарнавська.

Our Life — Марта Бачинська

"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.

Мовна редакція — Наталя Лівницька-Холодна.

Адреса Редакції:

Our Life Editor
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
тел. (212) 674-5508

Адреса Адміністрації:

Our Life
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
тел. (212) 533-4646

Передплата в США і Канаді: річна...\$9.00 піврічна ...\$ 5.00

Річна передплата: в Англії...2 1/2 ф. ст., в Австралії ... 5 а. д. у Франції...

20 фр., в Німеччині...20 н. м., в Белгії...250 б. фр.

Поодиноке число 1.00 дол.

Published by Ukrainian National Women's League of America, Inc. Monthly publication except August.

Editor: **Uliana Llubovych**
tel. 674-5508 (cod. 212)

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003

Subscription in the United States of America \$9.00 per year, half year \$5.00; in Canada \$9.00 per year, half year \$5.00; in England 2½ pound sterling per year; in Australia 5 Austr. dollars per year; in France 20 fr. per year; in Germany 20 d. m. per year; in Belgium 250 b. fr. per year.

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices".

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Екзекутива:

Іванна Рожанковська	— голова
Олександра Різник	— заступниця голови
Любослава Шандра	— заступниця голови
Христина Навроцька	— заступниця голови
Ольга Ставнича	— заступниця голови
Евфрозина Мартинець	— протоколяр- на секретарка
Марія Савчак	— кореспонден- ційна секретарка
Марта Яцушко	— касирка
Поля Книш	— фінансова секретарка
<i>Референтури:</i>	
Ірина Захарко	— організаційна
Ірина Лончина	— виховна
Даня Дикий	— виховна
Люба Волинець	— культ.-освітна
Маруся Бек	— зв'язків
Камілія Смородська	— зв'язків
Теодозія Савицька	— сусп. опіка
Марія Барагура	— пресова
Дора Рак	— статутова
<i>Вільні члени</i>	
Орися Зінич	
Анастасія Вокер	
<i>Контрольна Комісія:</i>	
Ольга Муссаковська	— голова
Ірина Качанівська	— член
Надія Попель	— член
Наталія Лопатинська	— заступниця
Олена Шиприкевич	— заступниця

ПРЕДСТАВНИЦТВА

АНГЛІЯ:	"НАШОГО ЖИТТЯ" Mrs. Myroslawa Rudenska 245 Wigman Rd. Billborough Estate Nottingham, England Ukrainian Booksellers 49 Linden Gardens Notting Hill Gate London W. 2
АВСТРАЛІЯ:	"Library & Book Supply" 16a Prospect St. Gleroy, W9, Victoria Australia
ФРАНЦІЯ:	Daria Melnykovych c/o N. 7 867 93 de Paris 26 rue de Tercy, Paris 18-2, France
НІМЕЧЧИНА:	Ukrainischer Frauenverband Haus der Begegnung 8 Muenchen 5, Rumfordstr. 21

КІЛЬКІСТЬ-ЯКІСТЬ

Минає літо. Повинно воно принести відпочинок, відпруження. Відпочинок це не завжди безділля. Навпаки, людина, яка вміє бути внутрішньо, духовно активною, наснажує себе, наче наладовує свіжими духовними вартостями. Якраз так відпочивати, щоб віддалити від себе усякі "трійливі" думки — це вміння, яке треба плекати, якого інколи треба навчитися. Можна бути активним внутрішньо без того щоб ця активність проявлялася у зовнішніх чинностях.

Читаючи спогади, листи чи розповіді в'язнів примушених довгі роки жити у кошмарних умовах непосильної праці і тяжких життєвих обставин, дивуємося, як вони є всіли це перебути нетільки фізично, але як можуть заховати силу свого духа. Це можливе тому, що вони спроможні створити свій багатий внутрішній світ, хоч це не легко дається. Найменші зовнішні явища можуть стати для них джерелом внутрішніх переживань. Зелена гілка, яку видно понад дахами в'язниці, посаджена квітка, уривок музики. Усе важливе, зауважене, акцентоване, пережите. Скупа зовнішність, глибоке переживання.

У нашому пересиченому зовнішніми враженнями світі усі речі зливаються наче б то в одне, їх краса зникає у масі, ми ледве встигаємо спостерігати, нічого, або майже нічого не переживаючи. У світі телевізії, радія, швидкої транспорзації, масових імпрез — ми спрагнені все нових вражень, їх великої кількості, а не їх якості, глибини. Інколи хочеться сказати, крикнути: задержіться на хвилинку, станьте, погляньте, послушайте. Знайдіть красу, зворушення у гарному моменті, у хвилині, у краплині — замість шукати повені, водоспаду!

Коли читаємо про переживання в'язнів, нашу увагу привертають теж їхні взаємовідносини, дружба не на показ, а з глибини душі, а понадусе зрозуміння того, що кожний є окремою, іншою людиною і що якості кожного треба шанувати. Їх єднає одна

доля одна ідея боротьби за свободу і пошанування прав людини, але це не значить, що кожний такий самий, однаковий. Соромно говорити про те, що саме там зникає заздрість, егоїзм чи егоцентризм.

Хочеться, думаючи про них, звернути очі на нас. Як ми поведимося тут у цій вільній країні? Замість підкреслювати те, що нас єднає, ми вишукуємо те, що нас ділить, і кожного, хто не думає як ми, любимо вважати ворогом, а то й зрадником. У спільних діях залюбки вишукуємо те, що хтось зробив помилково чи зле. Дошукуємося усякого злого і зумисне це підкреслюємо, мабуть на те, щоб самому вийти у світлі такої критики кращим.

Кожний успіх мистця, співака, чи науковця ми замість того, щоб, як інші народи, ще піднести, залюбки поменшуємо і то не річевою критикою, а часто особистими зауваженнями, сягаючи до життєпису, всяких особистих інформацій тощо.

Те саме з кожним авторитетом. За нами з'їзд українців у Римі. 4.000 присутніх засвідчило про підтримку домагання завершити Українську Католицьку Церкву Патріярхатом. Преса в Італії та й у інших країнах Європи інтерпретує цей факт як фактичне визнання Патріярхату. А ми чуємо як раз-у-раз хтось, інтерпретуючий такий чи інший виступ, що не солідаризувався з загальним напрямом, поширюємо вістку про те, що це справа пропаша. Усі позиції, які завоював Блаженніший стараємося поменшити і злегковажити, хоч не дивлячись на те якого б хто не був віровизнання, факт, що у Римі ми маємо український осередок треба уважати корисним.

Видається, що у місяці вересні, який у Році Української Жінки присвячено політичним в'язням, ми, думаючи про них, повинні б порівняти себе з ними і подумати чи в тих обставинах, у яких живемо, ми хоч частинно здібні наслідувати їх поставу повноцінних людей, що не живуть пасивно, а працюють над виробленням своєї духовної сили.

На обгортці: Галина Захаріясевич — Лупа. Яворівські типи. Рис. В неділю пополудні "Сусідки".

Our cover this month: Halyna Zacharijasevych — drawing "Neighbours"

НЕМАЄ СЬОГОДНІ БЕЗ УЧОРА І ЗАВТРА

Доповідь виголошена під час XVII Конвенції СУА

Немає сьогодні без учора і завтра, — сьогодні, це короткий перелітний момент між двома вимірами часу. Задум, кинений в майбутнє, досягає свого здійснення тепер і тут, та переходить в стадію довершення вчинку. І так, перелітний момент зазнає втривалення і, переходячи із сучасного в минуле, він збагачує скарбницю творчих моментів з яких складається наша історична свідомість. Наші попередниці пробивали шлях для себе і для нас, встановили ідентичність української жінки і надали обличчя нашій організації. Їм завдячуємо історичність українського жіночого руху, який розвивався на питомих йому засадах.

Динаміка задуму створила СУА 50 літ тому, та тримала його при життю до тепер. Задуми наших попередниць створили п'ять платформ для сучасної дії, їх вчинки відзеркалюють їх стремління до власного я, як Українки.

Дуже важливо є тому, щоб не дійшло до застою — щоб все були нові задуми пригожі до здійснення, і щоб все були особи готові їх здійснити, бо лише динаміка творчої думки може гарантувати життя організації.

Перевага історичної орієнтації становить дуже реальну для нас небезпеку: любимо подивляти себе в дзеркалі історичної дії; любимо захоплюватися спогадами світлих моментів минувшини; любимо йти в майбутнє з очима зверненими в минуле. Так як деякі слимаки, носимо хатку своєї історії на плечах, щоб сховатися в ній перед жорстокою дійсністю дня.

Тріада часу — вчора, сьогодні і завтра — регулює життя одиниць і організацій. Ми все в дорозі в майбутнє, так як ми все в дорозі до себе. Про цю другу тріаду, шлях до власного я і автентичного існування, згадує філософ Г. Сковорода: "Пізнай себе — стань тим, чим ти є — помагай другим стати тим, чим вони є".

Особисте щастя, як і щастя організації, залежить від того, чи вдасться нам дійти до автентичного життя. Наші попередниці започаткували свою організацію, СУА, щоб пізнати себе, себто знайти свою ідентичність українських жінок, щоб зреалізувати свій потенціал. Коли нашли себе, зчєрги змагали

щоб допомогти другим дійти до цієї мети. Згадана криза ідентичности жінки в Америці, яка остаточно завершилася в русі Вимен'с Ліберейшен оминула українську жінку. Вона ж бо мабуть ніколи не мусіла боротися за те, щоб її не вважали за секс символ. За те вона скерувала свою увагу на зберігання *етнічної ідентичности* у вільному світі. У своїй роботі членки і провід СУА старалися підпорядкувати всі свої акції цій меті.

1) Народне мистецтво і дослідча праця над обрядами займали поважне місце в програмі СУА. Твори народнього мистецтва мають теж пропагандивну вартість. Вони є доказом розвитку нашої культурної історії і висловом естетичної формації і творчости народу. У 1933 р. закуплено перші експонати які доповнювано з року в рік так, що сьогодні СУА є власником фахово опрацьованої Музейної Збірки, для якої, одначе, треба приміщення Дім у Нью-Йорку закуплений спільно з УККА, уможливить сцентралізувати в одному місці розкинені досі бюра і домівки.

2) Вистави, покази ноші, й писання писанок промощували дорогу в американський світ. Але це лиш перший крок. Коли нам прийшлося стати в обороні інтересів українського народу, писемні й усні інтервенції не мали замітних успіхів (гл. наша конференція з Елінорою Рузвелт після її подорожі до СССР). Отже тут потрібно іншої, більш рішучої політичної дії. На цей шлях тепер стає молоде українське жіноцтво (гл. демонстрації, виступи в радіо, телевізія). Культурна метрика це ще замало. Її треба підтримати політичною свідомістю.

3) Тому слід продовжувати тісну співпрацю з українськими й американськими установами, хоч виглядає, що СУА не є всюди радо баченим гостем. В управах СКВУ і УККА, жінки мають мінімальну кількість місць, що насуває думку, що їх впливи там мабуть теж мінімальні. Якщо парітетська система не передбачує сильнішої репрезентації жінок, СУА повинен домагатися зміни статуту в нашу користь.

4) Одна з найважливіших ділянок це плекання і ширення рідного слова. Журнал СУА "Наше Життя" сповняє тут важливу функцію форуму для дискусії

над питомими нам проблемами. Жінки мають нагоду для творчого вислову в літературних жанрах, до чого заохочують ще літературні конкурси.) Навіть виготовлення звітів та інших матеріалів до хроніки виробляє мовну свідомість.

Шкода тільки, що існує тенденція вживати оклепаних фраз, ховатися за кліше, замість писати безпосередньо і жваво. *Не повинні ми переходити НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ!* Всі повинні принаймні читати і розуміти по українському, а відтак змагати до активного знання. Бо як можемо пізнавати хто ми є — коли не знаємо українського слова, яким Нарід виражає свій спосіб думання і світосприймання? Духовість української людини схоплена в ідіоматичних і метафоричних виразах, в емоційно-естетичному оформленню думки. Ідіоматичність виразу перекладати не можна — кожна мова, як жива істота, має своєрідні риси питомі тільки їй: тут наша історичність, в тому вибір нашого теперішнього я, який становить нашу ідентичність як жінки українки, і тут джерело молодости, що забезпечить нам автентичне існування й в майбутньому. Наші батьки передали нам свою мову — нашим завданням є засвоювати її собі, щоб вона залишилася нашою.

— Дуже вартісний почин в цьому напрямі це Гуртки Книголюбів. Література живе тільки тоді, коли її читається. Перехід на англійську мову перервав би розвиток нашої літератури у вільному світі, як теж безпосередній контакт з письменницькою творчістю, на рідних землях.

5) Свідомий цієї небезпеки, СУА звернув спеціальну увагу на дошкільне виховання. Першу світличку заснував 33 Відділ у Клівленді у 1953 році — сьогодні вже існує 25, а в підготові є кільканадцять. До цієї ділянки теж належать вишкільні курси вчительок, які були успішно переведено при Окружних Управах. Одна з найпекучіших проблем є брак відповідних підручників, базованих на сучасних методах мовного навчання. Треба би видати систематично опрацьований курс української мови для дошкільних дітей на підставі методи АЛМ (аудіо-лінгвістичної). Молоді професіоналісткимоваики повинні би піднятися такої праці, може в співпраці з центром Українознавства при Гарвард. Фахове видання підручників в Америці є переважно завданням університетів.

6) Щоб уможливити дівчатам в Бразилії набуття вищої освіти, започатковано стипендійну акцію, яка впродовж останніх років широко розгорнулася. Поміч молодим це безпосередня праця для майбутнього покоління в надії, що це покоління колись перебере на себе тягар громадської праці. Так одне поселення (в Америці) працює для майбутнього іншого поселення (в Бразилії). А поштовх до того, ініціативу, дала українська жінка згуртована в СУА. Із широкого обсягу допомогивих акцій СУА, опіка над скитальцями в Європі й ново-

прибулими емігрантами в Америці найглибше врисувалися в пам'ять тих, які її зазнали. Комісії "Мати й Дитина", матеріальна поміч для садків і шкіл українознавства в Німеччині, Бельгії й Австрії, акція переселення вдів з дітьми, допомога бабусям — це була широко закроена харитативна дія, яка об'єднувала посестри з обох берегів океану в активному здійсненні любови до ближнього. Може прийдеться, на підставі цього досвідку, приготувати нову переселенчу акцію. Жидівські агенції вже деякий час провадять переговори в справі еміграційних віз для тих, які хочуть сюди імігрувати. Може ми — спільно із ЗУАДКом — повинні застановитися над подібними акціями?

Жінки у вільному світі щораз більше свідомі своєї ідентичности, і при помочі різних жіночих організацій, шукають повного здійснення свого потенціалу. СУА теж працює в цьому напрямі, хоч його завдання більше специфічні: допомогти жінкам переселенкам між двома світами дійти до творчої синтези двох культур. Втеча перед американським оточенням в якесь українське гетто на довшу мету неможлива, а цілковитий перехід в американський світ означав би для нас втрату нашої спадщини, питомої нам психологічно-світоглядів формаций. Тому завданням СУА є довести жінку українку до глибшого зрозуміння етнічного я (пізнаймо, хто ми є) — дати їй можливість здійснення свого етнічного потенціалу (станьмо тим, чим ми є) — і гуртувати їх для взаємної підтримки і помочі одна одній.

Екзистенційний процес, пізнання себе, кожна особа мусить переходити сама. В історичній перспективі цей процес, розпочатий 50 літ тому піонерками жіночого руху, є майже скінчений. Тяжко собі уявити сьогодні громадське життя без поважного вкладу жінок. Завершення організаційної праці створенням СФУЖО в 1948 році є найбільшим доказом громадської зрілості жіноцтва. З року на рік, СУА побільшував обсяг завдань у динаміці свого розвитку.

Сьогодні — хвилина повна можливостей для людини яка, хоч сама минуша, вміє активним ділом утривалити перелітний момент. Задум майбутнього стає фактом і, у виді історичного вчинку, переходить в минуле. Своїми вчинками надаємо напрям і зміст організації для якої ми працюємо. У творчій роботі СУА надаємо напрям і зміст власному життю, бо стаємо тим, чим ми є: Жінками-українками у вільному світі.

"Лише рівний шлях, які б тяжкі перешкоди він не мав, виведе до цілі і до найбільшої радості".

"Ніколи, нічого не бійся — і будеш завше переможцем"

Н. М.

СТАНЦІЯ БАРАШЕВО

Станція Барашево! Якийсь незначний, населений пункт в Мордовській Автономній Республіці. Недавно про нього ніде не було відомо. А тепер згадуємо його часто, пишемо його адресу на ковертах, линемо думками у невідомий простір. Бо там десь живуть і працюють наші жінки-в'язні. Там проходять довгі, предовгі будні їх засуду, їх щоденне життя.

Не знаємо їх числа. Живуть там сеньйорки, що докінчують свій 25-літній засуд за працю в ОУН чи УПА. Є там старші жінки засуджені за "релігійну пропаганду" на коротші реченці. А є тепер новий прибуток — борці за права української людини. Це молоді жінки з мистецькими чи науковими працями, яких прямування засуд різко перервав.

Як проходить їх день? Дещо проникає у світ з листів, деякі вістки привозять рідні, а дещо розказують звільнені. В останньому часі кільком удалося дістатись на захід.

Мордовія — це лісова країна. Положена у розточчі рік Мокші і Ками на півд. схід від Москви. Характер країни це лісостеп, подекуди з торфово-болотяною землею. Клімат суворий, час рістні обмежений до 4-ох місяців. Ліси здебільшого листяні — береза, дуб, липа і доволі багато соснини.

Загорода концтабору, оті дерев'яні бараки, обведені колючим дротом, всюди однакові. Але "наші мешкання", пише одна з в'язнів "збудовані добре. Працювали при них наші побратими і вони подбали, щоб дівчатам було тепло. Дарма, що тим "дівчатам" уже по сорок і більше років..." пожартувала.

Багатьом із них тут проминули найкращі їхні роки. Деякі зжилися з собою у дружній гурт — це заступає їм родинну атмосферу. Не раз буває, що й якась чужинка достосується до них. Це треба цінити, бо справжня людина це велике добро в тих умовах. Чи не зрозуміла наших жінок Сільвія Салмансон і чи не підтримала їх голодівку?

Одяг у них тюремний, зокрема верхній. Ті ж самі сірі бушлати у кожної, таке саме незугарне взуття. На головах теплі хустки для захисту від вітру й морозу. Але в кожній є щось для святочної нагоди, якась ясна блюзка зі спідничкою чи ціла сукня. Це надягають у свято чи коли приїдуть рідні. Та й тоді не завжди.

Мешкання відзначаються незвичайною чистотою. Живе їх шість у великій кімнаті, отже за тим треба слідкувати. Деякі ходять на працю, другі через вік чи інвалідність — звільнені. Але черговість зберігається, а чистота — це теж ілюзія домашнього затишку. І тим вони дорожать.

Спитаєте про харч? Дуже одноманітний. Недостає в ньому вітамінів і це в'язні по якомусь часі відчувають. У пакунках просять посилати часник і цибулю, але всі ми знаємо, що дозволена тільки 5-кілограмова пачка на рік. Як і що там умістити?

До того воно ще й пов'язане з роботою. Працювати всі в'язні мусять. Є всякі пости в

адміністрації табору, але не про них мова. А про справжній 8-годинний день, що проходить у швальнях табору. Там шиються — в одному брезентові рукавиці, у другому робітничий одяг. Здавалось би, що це посильна праця для жінок. Та коли б не було високої норми, коли б не було простої через нестачу матеріалу чи зіпсуття машин. До того ще несамовитий гук і запоросене повітря.

У перших роках дуже тяжко виробити норму. А не виробити норми, тоді заробіток менший і все інше утруднюється. З заробітку вираховують в'язневі за харч і одяг, а з надвишки дозволяють докупувати дещо у тюремній крамниці. А коли надвишки немає, тоді відпадає можливість підхарчуватись. Коли не виробити норми, виникають різні труднощі на твоєму шляху...

Дуже важливе для в'язня — це листування і відвідини рідних. Читаємо про те, які перешкоди зустрічає лист, написаний українською мовою! Він переходить цензуру, як і кожен, але шлях його довший а не раз і не доходить до адресата. Те саме з одержуваними листами, на які в'язні так пильно чекають. А вже що говорити про відвідини! Для рідних це довга, коштовна подорож, получена з невигодами і хвилюванням. А для в'язня це справжнє свято. Як часто не доходить до зустрічі через умисне дошкульовання тюремної влади!

Як витримують це жінки-в'язні, відірвані від своїх родин у північному суворому кліматі при недостатньому харчуванні? Вже була згадка про те, що вони творять одну дружню родину. Наложену кару стараються пережити всі, проти несправедливого покарання протестують усі разом. Та й листи до громадськості світу укладають гуртом.

Трапляються на їх дорозі й малі радощі, що роз'яснюють їм життя. Від рідні прийде світлина — яке це переживання! В однієї з них зберігся гарний український узір — всі собі його відшивають чи відрисовують. Хтось прочитав вістку у пресі про своє село, всім із тієї околиці це цікаво знати.

А вже коли наближається якесь рокове свято, тоді всі тим розворушені. Ще далеко до Різдва писала одна з них про те, що є в них "мед до куті і гриби до борщу. Невідомо, чи будуть буряки, а коли ні, то зробимо грибову підливу". Це дає відпруження. "Заздалегідь усе приготуємо, щоб у всіх був гарний настрій, світлі думки. Може не в один час сядемо за стіл, але вдень і увечорі будемо згадувати близьких".

Та найбільше радості дає їм робота в городі. Поділили ділянки між собою і кожен сіє і садить за своїм уподобанням. Насіння дозволили їм замовити по довгих заходах. Улітку цвітуть півонії, лелії, левкої, чорнобривці, пахучий горошок, мальви. Все те, що водиться по квітниках України.

Не зважаючи на те, що кругом сторожеві вишки і день поділений суворим таборовим режимом, жінки-в'язні живуть багатим внутрішнім життям. Їх підтримує свідомість правди, за яку потерпіли і потреба витривати при тому. А все інше — це більші і дрібні події, що їх приносить із собою життя.

Л. Бура

О, Отче Наш,
 Що є на Небесах!
 Почуй молитву грішних і — невміючих,
 Дітей Твоїх,
 Які в своїх серцях,
 Несуть ім'я Твоє —
 Невміло
 Але — вірючи!

Почуй молитви тих,
 що не здавалися!
 Які блукали по важких дорогах!
 Які, бездомно, в чужинах скиталися,
 Й — втомившись, сіли
 На чужих порогах!

Послухай їх —
 роз'єднаних, розсварених,
 Це ж — Твої діти!
 Нерозумні діти!
 Тобою — чужиною вже покарані,
 Розгублені,
 Розбиті,
 Недобиті...

Призначив Ти їх
 На життя — без кореня,
 (Бо без Твоєї волі — це б не сталося!)
 Послухай же молитву
 Цих — нескорених,
 Які — жили, як вміли!..
 Поміялися,
 І — вірили!

О, Отче Наш Єдиний,
 Ти — що для нас післав на землю Сина!
 Дай розуму нам,
 В єдності змагатись!
 Дай силу нам —
 Не відступити з дороги!
 Дай вміння нам—
 В житті не захитатись!
 І дай — вогню
 Й щоденної — тривоги!!!

Щоб — не заснули ми!
 Щоб не втекла нам доля!
 Та Боже наш! Хай буде — Твоя воля!

Лиш дай наснаги —
 В єдності добитись,
 Щоб з Патріярхом нашим помолитись —
 Ми мали змогу!
 Гордо і відкрито!
 Без — ласк чужих
 І без чужого — мита!!!
 Склонивши голови —
 Лише перед ТОБООЮ,
 І більш — ні перед ким!
 Щоб рівною ходою
 Ми всі йшли разом — в боротьбі за волю
 народу!
 В вірі,
 Й чистоті сумління!

Твоя є, Боже, сила, слава й воля —
 На віки вічні! —
 АМІНЬ!

Виголошено під час концерту в Римі 13 липня 1975 р.

ВІТАЄМО НОВИЙ 114-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. 500 ГЕРОЇНЬ, ТРОЙ, Н. Й.

Заходами ініціативної комісії, яку очолила Віра Теодорович, скликано дня 28-го травня 1975 р. основуючі збори нового Відділу. Присутніх було 18 перспективних членок. Окружну Управу репрезентувала голова Теодосія Кушнір і Любомира Мокій. До президії ввійшли: Т. Кушнір — голова, Тетяна Дурбак — секретарка. Голова пояснила статут СУА.

До управи ввійшли: В. Теодорович — голова, Ірина Радд — заступниця голови, Т. Дурбак — секретарка, Гертруда Бобеляк — касирка. Референтками стали: Анна Наболотна — організаційна, Олександра Боднар — культурно-освітня, Марія Матейчук — суспільної опіки, Анна Гарат і А. Наболотна — господарські. Контрольна Комісія: Франка Барна — голова, Анна Ваврик і Михайлина Шот — членки.

Збори одногосно рішили назвати Відділ ім. 500 Героїнь.

Висоту членського внеску усталено на суму 6.00 дол. річно.

Нова управа рішила співпрацювати з іншими Відділами СУА і місцевим відділом УККА . А. Гарат зобов'язалася приготувати голубці на український фестин 1-го червня.

Перші ширші сходи́ни рішено відбути 28-го червня.

Членками Відділу стали: Барна Франка, Бобеляк Гертруда, Боднар Александра, Ваврик Анна, Гаврилюк Текля, Гарасим'як Ольга, Гарат Анна, Дзюба Анна, Дурбак Тетяна, Єдинак Марія, Зеребинська Анна, Коновальчук Марія, Кучер Розалія, Матейчук Марія, Наболотна Анна, Радд Ірена, Теодорович Віра, Федусів Тереса, Філь Анна, Хорват Катерина, Шот Михайлина.

Тетяна Дурбак
 секретарка

ЗА М. ЛИПЕНЬ 1975 р. ЗЛОЖИЛИ:

Окружні Управи і Відділи СУА від членок, Організації, Установ, і громадян:

25 дол.

Окружна Управа Відділів — Філадельфія

В тому 25 дол. — Лідія Бурачинська

485 дол.

47 Відділ Рочестер

В тому: 50 дол. Комітет "Червона Капіана"

по 25 дол. — М. Крамарчук, І. Мартинець, А. Смеречинська

20 дол. — М. Приймак

по 10 дол. — 32 членок Відділу

320 дол. —

7 Відділ — Акрон — Огайо

В тому: 100 дол. — др. Олександра Школьник

50 дол. — Відділ

20 дол. — Наталія Олійник

по 10 дол. — др. В. Білецький, о. Тарас Дурбак, Іван Лабай, др. Теодор Мацьків, др. Лідія Стівбун

10 членок Відділу

275 дол. —

64 Відділ — Нью-Йорк

В тому: по 25 дол. — Л. Волянська, У. Дячук, Н. Залуська, М. Кобринська, Я. Левицька, О. Парубчак В. Сохан, Адміністрація "Свободи", Редакція "Свободи"

по 10 дол. — 5 членок Відділу

235 дол. —

99 Відділ Вотервліт, Н.И.

В тому: по 50 дол. — Окруж. УККА Альбанської Округи Стейту Н.Й., Василь Колодій, Марія і Осип Матківські,

по 25 дол. — о. Богдан Волошин, Батьківський Комітет "Сума" — Амстердам, Вотервліт і Коговз, Слава і др. Ірена Гребеняк

10 дол. — І. Романишин (Ювелірний склеп)

225 дол. —

55 Відділ — Льюс Анджелес, Кал.

В тому: по 25 дол. Л. В. Палашевські, М. Тростянецький

20 дол. — А. Олесіюк

по 15 дол. — Тарас Кобзур,

по 10 дол. — Дм. Шалаута, П. Троян, О. Брікнер, І. С. Шашкевич, Л. Стельмак, Іваницький,

70 дол. — дрібними пожертвами

152.50 дол. — 3 Відділ Фенікс — Арізона

150. дол — 49 Відділ — Бофало

100 дол. — 30 Відділ — Клівленд

— 50 Відділ — Анн-Арбор

— 75 Відділ — Ньюарк, Н. Дж.

80 дол. — 87 Відділ — Кентон — Огайо

В тому: 40 дол. — Відділ

по 10 дол. 4 членки Відділу

75 дол. — 48 Відділ — Філадельфія

В тому: 25 дол. — Марія Бабяк,

по 10 дол. — 5 членок Відділу

55 дол. — 95 Відділ — Байон

В тому: 25 Відділ

по 10 дол. — 3 членки Відділу

40 дол. — 21 Відділ — Бруклін

Разом 2,397.50 дол.

ОСОБИСТІ ПОЖЕРТВИ:

25 дол. — о. Лев Любинський — Гартфорт, Конн.

10 дол. — Марія Лепка — Ньюарк

Разом 35 дол.

Поля Книш фінанс. секр.

"Етнографічні моменти" — це назва, яку надала деяким своїм творам Галина Захаріясевиц-Липа. Один такий "момент" із циклу "Яворівщина" помістили ми на нашій обкладинці, другий ілюструє статтю проф. Василя Лева про народній одяг Яворівщини.

У своєму творчому доріжку Галина Захаріясевиц-Липа залишила твори виконані різною технікою, в тому багато батиків на тканинах, а теж театральні декорації, ескізи на тему Б. Хмельницького, О. Довбуша, ілюстрації до "Лісової пісні", а теж до народніх пісень, в яких зраджує теж свою високу музичну культуру. Її зрозуміння і зацікавлення народнім мистецтвом знайшло свій вияв у двох циклах-альбомах: "Гуцульщина" та "Яворівщина".

Про Галину Захаріясевиц була поміщена нотатка у "Нашому Житті" ч. 6 з 1970 року, після вістки зі Львова про її смерть. Народилася вона у 1910 р. в Рахині, пов. Долина. Закінчивши гімназію СС. Василянок у Львові, студіює мистецтво на політехніці у Львові, а після розв'язання цього виділу у Відні. Закінчила там Мистецько-Промислову школу, де колись училася Олена Кульчицька. Якийсь час учила рисунків у тій самій гімназії СС. Василянок, де сама колись училася. Одружившись з д-ром Юрієм Липою, лікарем і відомим поетом, проживає у Варшаві. Під час війни переїздить до Яворова.

На виставці, яку влаштували наші мистці за часів німецької окупації у Львові на початку 40-их років, вперше з'явилися її картини, які звернули увагу свіжістю трактування тематики, переважно фольклорної. Після війни у Львові влаштовано дві виставки її творів у 1948 р., де саме з'явилися "Етнографічні моменти" з циклу "Гуцульщина". У 1968 р. відбулася ретроспективна виставка її творчості, яка показала вже і другий цикл — "Яворівщина" та багато творів різних технік і жанрів. Репродукції деяких її малюнків містимо у цьому числі користаючи зі збірки інж. Івана Заяця та з чемности фотографів М. Пежанського та В. Грицина

ПРИСИЛАЯТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Уривок з повісти Богдана Нижанківського "Свято" яка незабаром появиться друком.

Калина Полінська поставила під деревом крісло, широке, з трохи перехиленою спинкою, з опертям на руки, крісло-коливан, узяла маму під рамено і, нахилившись до неї близько, сказала:

— Мамо, тут буде добре, ніхто не перешкоджатиме. З правого боку озеро, а там просто — посадять дуба, а з лівого боку, на тих дошках, на площадці будуть танцювати, але ще не зараз. Прошу сидіти і нікуди не йти, добре? Що мамі принести? Може севен ап? Я зараз прийду, тільки подивлюся, куди пішов Остап, напевно до буфету, а лікар заборонив йому пити пиво. А светра прошу не скидати. Як прийде Ліда з Івасиком, нехай нікуди не йдуть, нехай почекають, а Івасикові не кажи говорити "Отче наш", він уже теті Мані сказав два рази і вуйкові Зенкові один раз, аж зіпрів. Ти, мамо, попроси Івасика нехай він скаже віршик, той на твої уродини, ти його любиш і він коротенький, так що Івасикові не треба підповідати. Отже, мамо, я вже йду, тільки на кілька хвилин, уважай на себе, добре?

Мама-прабабуня ввесь час усміхалася і кивала головою, вкінці тихо сказала:

— Добре, доню, добре, вже йди.

Калина Полінська відходила й оглядалася, а мама-прабабуня незграбно помахала рукою і задивилася на озеро, де плив малий вітрильник, але не дуже хотів плисти і кількоро хлопців та дівчат гребли руками, а він пере-хилився і, здавалося, ось-ось перекинеться, але якось не перекидався, плив далі, а з вітрильника долинали сміх і вигуки, і широка луна котилася понад деревами, високо і ще вище, а як глянути було за нею, то крутилася голова і завертались очі. Мама-прабабуня

мала охоту встати, але дочка буде гніватися, картатиме, як малу дитину, правда не дуже, буде переконувати й вимагати обіцянки, що більше цього не зробить, ну, багато говорення, як завжди, і всі будуть на неї дивитися докірливо, очевидно, а вона нічого, зовсім нічого, бо ніби що?.. Сьогодні вранці вона трохи помилилася. Насамперед узула півчеревики, а потім намагалася натягнути на них панчохи, і то не свої, а доччині, нейлонові. І як це сталося? А її знайома, пані Матулинська, здається, Марія, одного дня виїшла надвір, оглянулася туди-сюди і забула, в котрій хаті живе. На щастя, надійшов листоноша, дав їй листи, і тоді вона прочитала власну адресу. Але з нею таке ще ніколи не трапилось. Завжди, як погідний і теплий день, дочка виходить з нею або Михась, уже пластун, який тримає її за руку і перестерігає: "Праба, уважай". Чи люди стали такі страшні, чи щось має завалитися? Але тут не треба уважати. Трохи гамірно, але вона такий гамір любить, від озера повіває вітрець-свіжачок, дерева шумлять, ледве-ледве чути, а це дерево над нею — воно пахне, знайомий запах, такий як на Високому Замку, кріслатий каштан, а їх було багато, вздовж алей, а як тепер замкнути очі, то зовсім, зовсім... Хтось проходить поруч, щось говорить, до когось, то по-англійськи, то по-українськи, чути сміх — то дівчина, жінки сміються інакше, далекий голос кличе "Христіно-о-о", і так лунко звучить, такий дзвінкий, такий молодий, як той голос на вакаціях, тоді коли вона мала нову сукенку в червоний горошок, з синенькою кокардою на грудях, і бігла, а коса метлялася на спині, а голос розпливався, танув і знову доганяв її, і знову його не було, тільки вітер, тільки вітер, дедалі слабший,

дедалі лагідніший, і тиша, і спокій, бо так усе...

Мама-прабабуня плакала, мовчки, звичайно, як удома, коли сиділа в своїй кімнаті на ліжку, а дочка й усі хатні думали, що вона спить, — трохи підтягала носом, шукала хустинку, але не могла знайти, а сльози текли поволі з-під окулярів, спливали по щоках, на уста, а їй було байдуже, що люди можуть бачити, що можуть подумати... Зрештою, вже надходила дочка, невиразно маячила, трохи підбігала, махала рукою тою вільною, вже бачила виразніше, а другою рукою притискала до грудей, здається, пляшку, якусь торбинку і ще щось, загорнене в папір. Може, морозиво? Дочка, переводячи віддих, приклякнула коло неї, вхопила за руки:

— Що сталося, що?

А вона, мама-прабабуня, глянула на неї крізь сльози й усміхнулася:

— Ті каштани...

— Які каштани?

— Ті каштани на Високому Замку, і та сукенка...

Калина Полінська знайшла на маминих колінах хустинку і обтирала їй обличчя, і заглядала в мокрі очі, і мовчки гладила її сиве, рідке волосся.

Перший раз жінка виходить заміж з наївності, другий раз — із любови, третій раз керує нею пристрасть, четвертий раз — досвід, а п'ятий — надія...

(Елізабет Тейлор)

Рожер Вадім про жінок:

Якщо жінки — інтелектуалістки, то вони агресивні і сваряться з мужчинами.

Якщо ж вони — не інтелектуалістки, то з ними нудно.

До першої світової війни народна одяга селян цілої України зберігала всі признаки давньої традиції з-перед століть. Та вже перша світова війна принесла зміни, що відбилися й на народній одязі. Селяни, що побували в різних країнах, бачили різниці на кожному полі духового й матеріального життя, бачили в інших країнах "вищість" культури, це їм імпонувало. Ця "вища" культура зближувала західноєвропейського селянина до міста і його спосіб та стиль життя. Це імпонувало нашим людям, вони старалися вносити новини, передусім у наш побут. Зміни з користю, а також із шкодою для села принесла тоді нова мода в одязі. "Нова" мода зайшла в найглухіші закутки Галичини, і нова "панська" одяга стала витискати давню сільську, традиційну. Селяни почали "культуризуватися" в ділянці одязі й поступати на цьому полі так, що перед другою світовою війною в деяких околицях важко було знайти чисті зразки давньої традиційної народної одязі. Сталося це передусім в околицях Львова і ближче більших міст. Найменше піддалися новій моді південне Поділля, Карпати і Полісся (під Польщею). Про зміни під большевиками годі говорити.

Наші, передусім жіночі організації у вільному світі, як між двома війнами в Галичині старалися, так і тепер тут стараються зберегти зразки давньої гарної одязі наших сіл. Опис одязі з-перед першої світової війни, що його тут подаю, це теоретичний додаток до музейних збірок у вільному світі. Цей опис відноситься до двох сіл Яворівщини, Залуза, 2 км. віддаленого від Яворова на північний схід, де я провів дитячі й юнацькі роки до 17-го року життя, і Яжева Старого, 4 км. на північ від Яворова, де я проживав із моїми батьками дальші роки до 2 світової війни, не включаючи років моїх студій і пізніше моєї професійної праці у Львові. Однак майже цілий яворівський повіт визначався одно-стайністю народного саморобного одягу з деякими різницями в одягових деталях, що характеризували окремі риси кожного села. Вони звичайно були невеликі, але надавали кожному селу своєрідний характер. Тому що одяга їх була з білого доморобного полотна, називали їх, напр., у монастирі в Крехові коло Жовкви: білі гуси ("Прийшли на відпуст білі гуси"). Коли влітку в неділю селяни, вийшли з церкви, забіліло на церковному подвір'ї, тільки вирізнялися темні голови мужчин і кольорові, звичайно червоні, вишивки жіночих хусток на голові.

Коли після першої світової війни стали, головню молоді, вдягатися "по панцки" в вовняні або цайгові матеріяли, то згодом почали шити для мужчин

"панцку" одяга з доморобного полотна. Такий одяг можна було випрати й мати його свіжим, про що дуже дбали. Тільки старші придержувалися старої моди полотняного одягу. Що сталося з тими родами одягу з настанням большевицького режиму, можна легко догадатися.

Біля церкви в с. Старий Яжків, Яворівщина
Near the Church — Jaworówshchyna

Давня народна одяга, роблена з доморобного полотна, льняного, чиноватного (мішані нитки льняні й конопляні) і валового (валовини — коніпного). Жіночий одяг складається з сорочки, мальованки (спідниці), запаски (фартушка), кабата, хустки, бавниці у заміжніх жінок, кафтана: чоловічий одяг — з сорочки, штанів (нагавиць), кабата, кафтана, свити (у жінок і мужчин — з вовняного сукна), капелюха, чобіт.

Сорочку шили звичайно з льняного полотна, на неділю і свято, деколи на робочий день з чиноватини. Вона зроблена з суцільного куска полотна, названого "стан". Це немов мішок, що сягає боків, так що лишаються отвори, широкі на 13 см. до яких пришивають рукави. Вони вгорі мають "вуставки", клинці під пахами, у мужеській сорочці вдолі "дуди", а в жіночій "маншети", що їх нашивають на збиранки (пліс). З переду сорочки протинають отвір, що сполучується з поперечним отвором угорі, до якого пришивають комірець, званий "вопшивка". Замість

вишивати комірць, стебнують, т. з. темною, невибіленою вивоскованою ниткою шиють рідкі геометричні зори. Їх вишивають на комірі (вопшивці), дудах і рідше на вуставках. Вже перед 2 світовою війною стали вишивати жіночі сорочки на комірах і дудах (маншетах), рідше пазухах, квітстими кольоровими зорами — чорним, червоним, синім, зеленим. Ця мода стала поширюватися щораз інтенсивніше підо впливом "Нової хати", її таблиць узорів із народними вишивками без огляду, з якої околиці вони походили.

Нитки до вишивання називають "лущка". Вишивали дівчата й молодиці, старші жінки стебнували.

Вишивка на грудях розміщена по обох боках пазухи, а вона сама викінчена вишивкою або стібом.

Мужчини носять сорочки такого самого крою і довжини, як жінки, не вишивані, тільки стебновані на комірі. В Яжеві та Залужі впускають їх у штани. Те саме роблять і в більшості яворівських сіл. Тільки в деяких селах носили сорочки поверх штанів, довгі майже по коліна. Коли хто в Яжеві чи Залужі випустив сорочку поверх штанів, сміялися з нього, мовляв — "висіпалася йому сорочка з нагавиць".

С п і д н и ц і, звані мальованками, носили жінки й дівчата ще до 2 світової війни. Шили їх із домашнього полотна, льняного або чиноватного, вибіваного геометричними поздовжніми паралельними пружками; між ними зірки або хрестики. Вживали до того чорної фарби, що довгі роки не тратила кольору, хіба злиняла трохи. Звичайно на весні або восени приходив у село жид "мальованик", викрикуючи: "Малюй дошку, малюй!" Тоді закликали його жінки до хати. Жид пропонував: "Вибери собі дошку!", показуючи зразки орнаментів. Та звичайно мав він один-два зразки і вмовляв у жінок, що він малює ту дошку, яку вибрала собі жінка. Мальованка складалася з двох кусників мальованого полотна, званих півками (півка — половина). Вона морщена (рясована) в складки, звані збиранками. Ці дрібні складки роблять мальованку широкою та вигідною в ході. Довжина мальованки пониже колін до половини литок, однакова у замужніх жінок і дівчат.

До шлюбу вдягали "шорц", замість мальованки. Це спідниця такої самої довжини й форми, як мальованка, вшита з доморобної, вовняної, різнокольорової, взористої тканини. Такий шорц носили заміжні жінки тільки на великі свята, а вкінці вдягали їх "на смерть" — до домовини.

Всі жінки вдягали ф а р т у ш о к — "запаску", трошки коротшу від мальованки, вшиту також із полотна льняного, тоненького, вишивану внизу і по краях, або стебновану. Шили теж запаску з купної квітистої матерії, на яку деколи нашивали внизу стяжку.

Заміжні жінки носили на голові б а в н и ц ю . Це вишивана низинкою (сьогодні популярно "яворів-

Галина Захаріясевиц-Липа. Яворівські типи. Рис. По дорозі з ярмарку. "Продали корову".

Halyna Zacharijasevych — drawing "After the Sale"

кою") прегарно згармонізованими кольорами, звичайно жовто-червоними, смуга завширшки 6-7 см. Горішній рубець цієї смуги творить щіточку з таких самих кольорових ниток. Цей пасок натягали на тектурову обручку, яку закладали на очіпок. Очіпок, "чіпець", зв'язували ззаду на потилиці на розпущене волосся, не заплетене в коси.

На голові носили жінки й дівчата х у с т к и , купні або домашнього виробу. Домашню хустку робили з тонкого льняного або фабричного, т. зв. картанового полотна в формі квадрата, складаного так, що творить рівнораменний трикутник. Два рівнораменні боки вишивали на берегах червоною волічкою, немов зарублювали. На кінцях рогів робили китички з такої самої волічки. При вершці цього трикутника в кутку вишивали такою самою волічкою візр геометричний або рослинний, часто в формі смерічки. Ця вишивка, спадала на плечі. Два гострі кінці також закінчені китичками, зав'язували під бородою, рідше, головно влітку, ззаду щоб не було гарячо. Середину підстави трикутника (протипрямки) загинали над чолом у два маленькі ріжки.

Докінчення буде

Продовження

В парі з церковними, розвивалися світські організації, які мали свій початок у Ріоклярщині, бо так склалося, що в цих околицях осіли більше свідомі люди, які зразу взялися до громадської праці. Там і побудовано в Серра де Тігре першу українську церкву св. Архангела Михаїла, яка до сьогодні царює над дуже гарною природою, але тепер опустілими й убогими околицями Дорізону, Малету, Серра де Тігре. Світські організації переважно не були побудовані на певному стійкому ґрунті і переходили свого роду еволюцію, у висліді якої остаточно постав Хліборобсько-Освітній Союз, який тепер має осідок у гарному власному домі в Куритибі в столиці штату Парана. На протязі 50 років ХОС проявив живу діяльність та дав великий вклад в українське громадське життя. Очевидно, що до цієї праці дуже причинилися Жіночі Секції ХОС, чи жіночі організації, членки яких були жертвеними трудівницями і як не поперед, то в парі з чоловіками розбудовували громадське життя.

Конфлікт між проводом української світської організації і церквою в 20-их роках нашого століття, дуже негативно вплинув на життя української громади в Бразилії, бож відомо, що "згода будує, а незгода руйнує".

Українські поселенці в Бразилії, за винятком дуже малого відсотку повоєнних імігрантів, це вже третє й

Сестри і учениці (стипендистки) які після науки допомагають у господарських працях, в Інституті Службниць в Паландука, Санта Катеринс.

Nuns and students work together after classes.

четверте покоління українців у Бразилії. Вони видали поважне число інтелігенції, священників, професіоналістів, науковців, купців і промисловців. Багато з них свідомі свого національного походження, володіють гарно українською мовою, вірні своїй церкві і дорожать рідними традиціями, але не мають своїх світських професійних організацій, що дуже негативно відбивається на житті української громади та зокрема на молодому поколінні.

Українські світські організації, як Хліборобсько-Освітній Союз, Товариство Прихильників Української Культури, Жіноча Організація, Фолкльорна Група й інші тримають частину української молоді при організованому житті, святкують національні свята, плекають рідні традиції, провадять курси українознавства (ХОС) та національно освідомлюють молодь, щоб зберегти її при українстві.

Молодою і малопопулярною організацією є заснований кілька років тому Бразилійський Осередок Українських Студій. Його ціль: збирати матеріали про вклад української еміграції в життя Бразилії та поширювати наукові праці про Україну серед чужинців.

Однак відчувається брак зв'язку з батьківщиною, з якого молоде покоління могло би черпати наснагу для праці та підсилення національної свідомости.

Діти хлібороба в Серадо Тігре, Парана
Children of a farmer.

Здається, що при посиленій співпраці світських і церковних організацій можна б налагодити й оживити громадське життя, що дало б великі користі українській громаді в Бразилії.

Економічний розвиток Бразилії йде дуже скорим темпом. За останні роки помітний гострий ріст нових промислових міст, наприклад у західній Парані: Каскавел, Апукарана й інші, тож передбачають, що в короткому часі Бразилія стане однією з економічних потуг.

У зв'язку з цим посилюється вплив сільського елементу до міста, а, що неминуче при індустріалізації країни, в найближчих роках цей рух ще більше посилиться.

Уже тепер помітне переформування суспільних класів в українській громаді, бо дедалі побільшуються ряди молодих освічених людей, що вийшли з бідних поселень (колоній). Вони що раз більше поповнюють інтелігентську верству, яка ще не є охоплена українським організованим життям. Мабуть, брак молодечих організацій не дав молоді організаційного вироблення, що тепер некорисно відбивається.

А вже справді руйнівницький вплив на українське життя зробили роки 2-ої світової війни час т. зв. "націоналізації", коли бразилійський уряд заборонив усякі прояви організованого життя всіх етнічних груп, припинив навчання їхніх мов у школах та навіть видав заборону вживати між іншим і української мови в церкві на проповідях. — Після закінчення війни, знесено цей закон, що зразу оживало українські організації, але заподіяну шкоду не так легко направити.

Далекі від міст українські поселення, з примітивним способом господарки у великій мірі все ще існують, але індустріалізація й урбанізація щораз більше приманює молодь до міст. Там знаходять вони низькоплатну працю некваліфікованих робітників.

Рівночасно молодь захоплена здобувати освіту. Помітно, що за прикладами інших молодь намагається поступати в школи, рівночасно працюючи. Держава йде назустріч таким припізненим учням. Є спеціальні "інтенсивні" прискіпані курси гімназії, які можна закінчити у двох, замість чотирьох років.

Відвідуючи далекі українські колонії, з їх матеріальним недостатком, примітивізмом, але теж повні українського духа, чистої української мови, які зберегли релігійність і прадідівські звичаї, не затратили того, що вам таке близьке й дороге — не можете позбутися думки, що ті малі діти теперішніх колоністів, це майбутні мешканці промислових міст. Ви свідомі, що майоріє уже кінець убогої, хоч повної

Зустріч зі студентами-стипендістами в Куритібі в приміщенні Хліборобського Союзу.

A meeting with scholarship students in Curitiba.

чару і подиху рідної землі доби далеких українських колоній в "інтеріорі". Тому треба належно приготувати українську молодь у Бразилії зустріти цю неминучу економічну зміну, яка потягне її з прадідівських садиб до міста.

Безумовно, в Бразилії українське духовенство й жіночі релігійні згромадження є тим чинником, що має безпосередній контакт з нашими людьми, і саме тому на них є відповідальність за збереження української субстанції в Бразилії. На дальшу мету вирішальну роль в майбутньому української громади й церкви в Бразилії відіграє національно свідомо українська людина. Треба працювати в напрямі виховання національно свідомої релігійної української людини і в тому спільне завдання церкви і світських організацій, бо незавершена людина не може вповні виконати завдань супроти свого народу й церкви.

У якійсь мірі до цієї праці свій причинок дають українці Північної Америки, допомагаючи своїм братам по крові здобувати освіту та вдержуючи контакт між українцями тих континентів, що, безумовно, зв'язує їх з українством. Наприкінці можна прийти до висновку, що в Бразилії є великі економічні можливості, є величезний людський потенціал серед нашого народу, який можна і треба оживити й унапрямити. Є морально здорова молодь, церковні і світські організації, великі матеріальні надбання українських організацій, наростаючі ряди інтелігентської верстви, молодь готова до науки, — є інтелігенція і молодь, що зберегла чудово знання української мови і прив'язання до своїх традицій. —

Бракує лише соків з рідної землі, з якою зовсім затрачений зв'язок. Цей зв'язок треба посередньою дорогою з інших українських поселень дати українцям у Бразилії.

Часто чуємо нарікання на те, що чужинці мало, а то й зовсім нічого не знають про Україну. Нарікання зрозумілі й виправдані. Але треба нам розуміти і чужинців. Україна не є підметом міжнародної політики, з іменем України не пов'язані сенсації такого роду, що їх треба б рапортувати на першій сторінці "Нью-Йорк Таймсу". Широкий загал публіки, який читає тільки щоденну пресу, необзнайомлений або дуже мало обзнайомлений з Україною і українською проблематикою. Але чи справді варто над цим фактом аж так уболівати? Чи справді варто робити з цього справу найпершої ваги і потреби? — Щоденна преса може, якщо треба, за кілька тижнів цю прогалину направити. Хто донедавна знав про Палестину і палестинських арабів? А от сьогодні завдяки політичній та терористичній акції палестинців палестинська проблема не сходить із сторінок преси. Хто донедавна знав, що таке Заїр і де він? А от завдяки змаганням за світовий чемпіонат боксу всі болільники спорту довідалися про цю нову державу чорної Африки. Не турбуймося і не уболіваймо над браком поверховної інформації про Україну в чужій щоденній пресі. Коли настане відповідна кон'юнктура, преса за кілька днів може донести актуальну інформацію про Україну до багатьох мільйонів чужомовних читачів.

Справжньою, куди важливішою турботою нашою повинно бути питання: що ми можемо запропонувати чужомовному читачеві, який хоче глибше запізнатися з українською проблематикою? Які джерельні праці ми можемо запропонувати тому журналістові, що мав би колись "поставити Україну на мапу світу"? Які англomовні переклади з української літератури ми можемо запропонувати читачеві, що бажав би пізнати ментальність і світосприймання українця віддзеркалені в красному письменстві? Що врешті ми можемо запропонувати новим поколінням українців на чужині, що не володіють уже українською мовою?

Наукові праці та художні твори не народжуються, як гриби після дощу, при сприятливих умовах, так як журналістичні новинки чи репортажі. Вони — коли вже триматися ботанічного порівняння — немов ліс добірних дерев, що його роками треба плекати з любов'ю з увагою, з великою витратою капіталу і людської праці.

Існує досі ціла сотня окремих англomовних публікацій з української літератури, і мабуть біля трьох сотень статей про українську літературу в англomовних журналах. Комусь, може, ці числа

видаються імпозантними, але в дійсності це дуже мало і дуже незадовільно.

1) Поперше: вистачить порівняти кількість англomовних видань з української літератури з кількістю англomовних видань з літератур російської, польської, чеської, щоб побачити як ми далеко позаду.

2) Подруге: велика кількість наших англomовних видань виходить "домашнім способом": не тільки на кошт наших власних організацій, але й у наших власних видавництвах, що не мають і не шукають доступу до американського книжкового ринку. Це значить, що ці наші видання не рекламуються в професійній пресі, а через те їх не тільки не купують, але про них взагалі не знають, не те що потенційні чужомовні читачі, але навіть спеціалісти книжної справи: книгарі, видавці, бібліотекарі.

3) Потрете: серед цієї сотні англomовних публікацій з української літератури є багато популярних пропагандивних брошур, що розраховані на усвідомлення масового малоосвіченого читача. Тимчасом оцей масовий малоосвічений читач, якщо і читає взагалі щонебудь, то хіба тільки щоденну пресу — йому всі ці видання про Україну непотрібні і вони до нього не доходять. Інтелігентний освічений читач, натомість, що хоче поглибити своє знайомство з Україною, потребує доброякісної літератури, а її в нас обмаль.

4) Почетверте: англomовні книги з української літератури появлялися в різний час, в різних видавництвах. За малими винятками, вони не існують або майже не існують на книгарському ринку, так що купити їх трудно, а то й неможливо. Громадських бібліотек, що збирали б такі видання у нас майже немає. В чужих університетських бібліотеках можна знайти хіба невеликий вибір цих видань. Іншими словами: більшість цих англomовних книг з української літератури для зацікавленого читача майже недоступні. Що більше: немає навіть повної бібліографії цих англomовних праць і перекладів з української літератури так, що не тільки самі книжки, але навіть інформацію про них часом важко здобути.

5) Поп'яте: багато цікавого і вартісного літературознавчого матеріалу появилoся в різних англomовних журналах. Чомусь досі ніхто не додумався до того, щоб матеріяли ці зібрати й видати книжковими виданнями.

Пригляньмося ближче цій нашій англomовній продукції: що конкретно можемо запропонувати

англомовному читачеві — студентів, дослідників — з української літератури?

Найкращим перводжерелом для українознавчих матеріалів взагалі є двотомова англomовна енциклопедія українознавства за редакцією Володимира Кубійовича. *Ukraine: a concise encyclopedia*, University of Toronto Press for UNA, 1963-1971; В першому томі цієї енциклопедії понад сто сторін відведено стислій науковій інформації про українську літературу. Позатим, однак, є тільки дві невеликі книжечки, що дають критичний погляд на історію української літератури. Це С. А. Manning: *Ukrainian Literature: studies of the leading authors*. (Jersey City, N.J. Ukrainian National Association 1944) 126р. та Yevhen Shabliovsky: *Ukrainian literature through the ages* (Kiev, Mistetstvo, 1970). 241 р. Меннінг у своїй книжці концентрується на популярних силуетках 12 вибраних авторів. Шабліовський подає огляд історії української літератури від 16 століття до сьогодні з точки зору офіційної совєтської ідеології. Заповіджений і має незабаром появи́тися з друку англomовний переклад історії української літератури Дмитра Чижевського — це буде знаменна подія і перша наукова історія української літератури англійською мовою.

Не було в нас досі ні однієї загальної хрестоматії з української літератури в англійській мові, немає книги, яка давала б студентів в одному томі літературознавчу інформацію ілюстровану зразками художніх творів різного жанру, що охоплювала б українську літературу від найдавніших часів до сьогодні. Англomовні антології поодиноких жанрів української літератури є теж великою рідкістю, проте існує кілька замітних видань того типу, що на них варто звернути особливу увагу. Це передусім *The Ukrainian Poets, 1189-1962.*" (Toronto, University of Toronto Press, 1963 for Ukr. Canadian Committee) 500 р. велика антологія української поезії від найдавніших до модерних часів, що її зладили Константин Андрусишин та Ватсон Кірконел та три окремі збірки українських новель: *Their Land an anthology of Ukrainian short stories*". (Jersey City, Svoboda Press, 1964) 325 р. загальна антологія українських новель, що включає давніх і сучасних авторів і появилася під редакцією Михайла Лучковича, *"Modern Ukrainian Short Stories"* (Littleton, Colo. Ukrainian Academic Press, 1973) 228 р. двомовне паралельне видання 15 авторів — модерністів за редакцією Юрія Луцького та *"Stories of the Soviet Ukraine"* (Moscow, Progress Publishers, 1970) 303 р., що включає сучасних українських радянських письменників.

Докінчення буде

І ОДИН У ПОЛІ ВОЇН...

Говориться часто про те, що кожний з тих, що живуть поза Батьківщиною, повинен бути амбасадором, який репрезентує наш нарід. Маємо приклади, як поодинокі особи або сім'ї, які проживають у віддалених від українських середовищ місцевостях, таку роль у різний спосіб відіграють.

Пан Роман Тимчук, який живе у Нью-Йорку, а якого дочка пані Надя Дзіковська живе в Штаті Георгія у місті Сувані, розказав нам про пригоди, які почалися від паски і свяченого.

Пані Надя понесла кошачок зі свяченим до римо-католицької церкви (греко-католицької нема) та просила пароха посвятити Божі дари. Цей випитав докладно про все, поставив кошачок на час Служби Божої на вітвар, у проповіді пояснив людям що це за гарний звичай святити їжу перед Великоднем і посвятити, усе як годиться.

Пані Надя мусіла відповідати на численні питання, які їй задавали присутні.

Другий момент це нотатка у місцевій пресі, де помішано, як звичайно, український Великдень з "рашен".

Пані Надя Дзіковська зі синами несе свячене до церкви

Пані Надя телефонічно спростувала, у висліді чого було запрошення написати про український Великдень. У щоденнику *The Atlanta Journal* з 26 березня 1975 р. появилася на двох сторінках ілюстрована знімками стаття про писанки, українські великодні звичаї та приписи на паску, бабку, хрусти тощо (на підставі книжки Савелі Стечишин)

Але на тому не кінець. Тепер почали зголошуватися до панства

Дзіковських різні українці та українського походження особи, які не знали про те, що в тій околиці живуть якісь українці. Зголосився теж пан Л., а розмова менш більш виглядала так: "хочу Вам, Наде, подякувати за припис на паску, бо моя жінка все пробувала, а ніколи не могла зробити паски. Як спекла, то хоч за псами кидай (а пані сміється). Не тільки що зуби не хотіли лізти в її паску, навіть ніж не хотів краяти. Я все думав, чи маю сокирою рубати чи пилкою пиляти. А того року в Великодню п'ятницю жінка замісила паску і пішли ми до церкви, а як вернулася, паска вилетіла з горшка аж на контуар. А моя Тереса — "Дмитро — what am I going to do with it now? А я кажу: "читай, жінко, далі в газеті, що з тим робити" Ну і вона зробила, як писало. Пані! що то за паска була! Як пух! Ми відразу з'їли на Великдень, а на другий день Тереса з спекла. Діти їли, сусіди хвалили, а я казав "Дай Боже здоров'я тій пані, що подала припис до газети!"

Пані Надя діставала теж листи від чужинців, які при тому цікавилися теж тим, хто це українці. Але важливе те, що за посередництвом паски віднайшлися земляки і не один пригадав собі від кого він походить.

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

Опрацювала Світлана Луцька

УКРАЇНА

- Людмила Юрченко, солістка Київського академічного театру опери та балету ім. Т. Шевченка здобула на міжнародному конкурсі ім. Марії Канальс в Барселоні, Іспанії першу премію і золоту медаль лавреата. В конкурсі брали участь 35 найкращих співаків та співачок світу. Змагання відбувалося за закритою завісою, прізвища і національна приналежність виконавця членам журі не повідомлялись. Людмила Юрченко закінчила Київську консерваторію ім. П. Чайківського у класі проф. Р. Разумової. Її голос сильний, ваґнерівського типу — рівний на всьому діапазоні. Дорібок співачки нараховує складні партії дванадцятьох опер.
- Чернівецька фабрика художніх виробів ім. Юрія Федьковича вже 30 років втішається популярністю і великим попитом на свої вироби не тільки в Радянським Союзі але й в Парижі та Варшаві, де радо розкуповують вишивані серветки, скатертини, буковинські рушники та вишивані й стилізовані українські сукні. Директором фабрики є Ганна Богза. Фабрика займається вишивкарством, килимарством і ткацтвом. Крім ручної роботи, єдина в Україні застосовує вишивальні автомати до своїх виробів.

США

- Вписи на вищі університетські (graduate) студії показують, що в роках 1973/75 збільшилася участь жінок в США в усіх галузях науки, а особливо в ділянках медицини, права, дентистики, інженерії та ділової адміністрації. Національна статистика показує, що відсоток жінок в медичних школах скочив з 15% в 1973 до 18% в 1974 коли 9,661 жінок вписалися на медичні студії. Асоціація американських правничих шкіл повідомила, що відсоток жінок, студентів права, підійшов з 15.4% в 1973 до 19% в 1974 коли вписалось 21,788 студенток. Одночасно зросло число жінок в дентистичних школах від 4 до 6 відсотків.

ФРАНЦІЯ

- В 1975 р. появилася в парижі французькою мовою праця Калини Угрин "Поняття 'Росія' в західній картографії". Працю видав Український технічно-господарський інститут. Передмову написав ректор УТГІ д-р Михайло Коржан. В основі книжки лежить докторська дисертація К. Угрин, яку вона недавно захистила в Сорбоні. Книжка має 144 сторінки. Включає діаграми та фотокопії оригінальних документів і географічних карт. Праця базується на 350 картографічних документах, аналізованих за хронологічним порядком. Завдання книжки — проаналізувати з погляду картографії поняття "Русь" на підставі суто наукових критеріїв.

- 28.VI.1975 р. Ганя Остапець успішно оборонила докторську тезу на Медичному Факультеті університету Ліону, на тему "Ріст температури хворого під час знечуплення". Г. Остапець активна молода діячка, знана українській громаді Ліону як організаторка струнної оркестри української молоді Ліону та кількаразова учасниця Курсів Українознавства.

ГРУЗІЯ

- Нія Абесадзе, секретар клубу "Україна" при Тбіліському державному університеті передала музеєві Лесі Українки у Новограді-Волинському збірник "Світла! Світла!" виданий видавництвом Тбіліського університету. Він містить кільканадцять поезій Лесі Українки, надрукованих українською і паралельно грузинською мовами. Переклад здійснили молоді університетські поети.

- "Шахова королева" грузинка Нона Гапріндашвілі від 1962 року втішається титулом чемпіонки світу в ділянці шахів, який здобула чотири рази. Вона закінчила інститут чужоземних мов та викладає англійську мову в Тбіліському університеті їй 32 роки. Тепер приготується до шахового турніру за титул чемпіонки світу, який має відбутися восени. Її головна суперниця це її землячка 23-літня Нана Александрія, тричі чемпіонка СРСР.

Йосиф Гірняк і Олімпія Добровольська — вчора
 Josyp Hirniak and Olimpia Dobrowolska — yesterday

Йосиф Гірняк і Олімпія Добровольська — сьогодні.
 Josyp Hirniak and Olimpia Dobrowolska — today

Що зитати?

Бойчук, Богдан. **Театр-Студія Йосипа Гірняка/Олімпії Добровольської.** Нью-Йорк, В-во Нью-Йоркської Групи, 1975. 348 стор., іл. 12.00 дол.

На титульній сторінці цієї книги поруч із видавництвом стоїть фірма Української Вільної Академії Наук у США. І це не даром. Видання це —

справді академічне; воно є одним із небагатьох еміграційних видань, сама поява яких підносить настрої у всіх, хто дорожить надбання української культури.

Зредагована Богданом Бойчуком книга — це історія еміграційного українського Театру-Студії, що постав у 1946 році в таборі переміщених осіб у Ляндеку, в Австрії, та проіснував під керівництвом Йосипа Гірняка та Олімпії Добровольської до 1951 (в змінених формах аж до 1960) року в Америці. Театр цей поставив 25 окремих п'єс і виступав перед українською публікою різних місцевостей 362 рази. Керівники цього театру — не лиш високоталановиті актори з великим досвідом, стажем і заслуженою славою — але й справжні будівничі культури, що мали власну візію нового

і повноцінного театрального мистецтва, і що з посвятою та з великим почуттям відповідальності старалися передати своє знання і своє вміння новому поколінню українських акторів.

Монографія скомпонована оригінально й цікаво. Головним стрижнем її є автентичний щоденник актора Театру-Студії Володимира Змія, ще в ляконічній формі дає нам цікавий погляд ізсередини на події поза лаштунками, на працю студійців над підготовкою вистав, на педагогічні методи обох режисерів, на побутові й особисті деталі. "Погляд іззовні" на кожну п'єсу дають голоси критики, подані у формі компліятивного передруку рецензій, з відповідною документацією, звичайно без коментарів. Упорядник від себе додає

КАЛЕЙДОСКОП — Докінчення

ПОЛЬЩА

• 100-ліття з дня народження артистки Антоніни Осиповичевої відзначив український літературний та популярно-науковий місячник "Наша Культура", який виходить у Варшаві, статтю Теофілія Демчука "Її життя — театр". А. Осиповичева з 1882 р. була членом театру Товариства "Руська бесіда" у Львові. І. Франко прихильно ставився до її таланту, про який згадує в статті "Руський театр". А. Осиповичева грала з М. Садовським і М. Заньковецькою. В 1916-1917 р. виступала на сцені театру "Тернопільські театральні вечори". У 1919 р. перейшла до Нового львівського театру в Тернополі під керівництвом А.

Бучми. Померла у Львові 22.XI. 1926 р. і поховано її на Личаківському кладовищі.

• У журналі "Пшегльонд Гуманістични" ч. 3 за 1975 р. надруковано статтю Е. Вісневської "Початки перекладів В. Стефаніка в Польщі". Авторка дала характеристику перших польських перекладів творів українського новеліста, зроблених М. Морачевським, М. Мочульським, А. Гжималом, В. Орканом і Б. Лепким, які з'явилися на сторінках польських газет і журналів "Жице", "Хімера", "Критика", "Глос", "Правда", "Вендровец", "Тидзень", "Млосць", а також в літературних збірниках

характеристику кожної п'єси, силуетки режисерів, хронологію та підсумкову таблицю вистав і пов'язує всю монографію у цілість своїми власними оцінками та увагами.

Книга Богдана Бойчука не є панегіриком. Вона підготована з любов'ю і пошаною до Студії та її творців, але втримана у строгому критичному тоні, із намаганням підпорядкувати суб'єктивне об'єктивному. Силуетки Гірняка й Добровольської подані аж занадто стримано і скупі; інші члени Студії не удостоїлись не лиш окремих фото-портретів, але навіть стислих біографічних даних. Текст, що його автором є сам упорядник, часто висловлює суб'єктивні критичні погляди. Звичайно, авторів вільно висловлювати свою думку і читач не мусить з нею погоджуватись. У тексті Б. Бойчука, однак, для читача не завжди ясно і зрозуміло, чи ці критичні уваги — це особисті враження автора від вистав? чи вони сперті на розмовах із студійцями і режисерами? чи на основі перегляду критики в пресі? Варто було теж підкреслити різницю між цитованими матеріалами (щоденником, рецензіями) і текстом упорядника; це можна було зробити за допомогою різновидних шрифтів. Дрібні недогляди (наприклад: неграматичний список прізвищ у "Слові упорядника", неточні посилання на літературу, що чомусь називаються "анотаціями") звертають на себе увагу тільки тому, що це видання — назагал дбайливе, цінне і на високому рівні. Книга гарно технічно оформлена, в твердій полотняній оправі, ілюстрована чорно-білими фотографіями із вистав.

* * *

Gutsalo, Yevgen (i.e. Hutsalo, Ievhen) A PREVISION OF HAPPINESS AND OTHER STORIES. Moscow, Progress Publishers, 1974. 205 p. illus.

Евген Гуцало (нар. 1937 р.) — один із талановитіших прозаїків сучасної України. Він є автором цілого ряду книжок — передусім оповідань і нарисів, але теж коротких повістей та творів для дітей і молоді: Люди серед людей (1962), Яблука з осіннього саду (1964), Олень Август (1965), Скупана в любистку (1965), Пролетіли коні (1966), Хустина цювка зеленого (1966), З горіха зярня (1967), Запах кропу (1969), Серпень, спалах любові (1970), Передчуття радості (1972) — вже в самих навіть заголовках відзеркалена

поетична мова, сердечне тепло авторського відношення до людей, до природи, до життя.

A PREVISION OF HAPPINESS — це перша книжка Гуцала в англійському перекладі. Не можемо погодитися з видавництвом, що ця збірка включає найкращі із Гуцалових оповідань. В нього є цілий ряд ще оригінальніших та цікавіших речей, що були б більш сприємливими для західного читача (наприклад "Олень Август" або "Морська новела") Прикро теж відмітити, що московське видавництво Прогрес не дбає, на жаль, про високу культуру перекладу. Англійські переклади з української літератури, що вряди-годи появляються в цьому видавництві, зроблені не безпосередньо з українських оригіналів, але з російських перекладів. Це призводить не лиш до значних відхилень у стилі, але й до російщення всіх імен та прізвищ, із авторовими включно. Все таки, приємно відмітити, що Гуцало теж удостоївся нарешті окремого англійського видання: дотепер цією честю втішалися тільки два сучасні радянські українські прозаїки — Михайло Стельмах та Олесь Гончар.

Марта Тарнавська

МІЙ ПЕРШИЙ СЛОВНИК

Склав гурток матерів під проводом Кекилії Паліїв. Торонто: ОПДЛ, 1975, 108 ст. 6.50 дол.

Тепер щораз більше освічених та активних молодих матерів старається, щоб їхні діти говорили правильною українською мовою, а головне, щоб уживали правильних висловів та назв предметів. І пора вже! Скільки це старших батьків чи бабусь і дідусів жадливо мішають в нашу мову макаронізи.

Ще за свого життя пок. Цюпа Паліїв відчувала цей напрям; у своїй праці з молодими матерями над дошкільним навчанням вона запримітила відсутність словника для дитини. Діло було закінчене вже іншими, а в результаті наша дитвора має прекрасний і конечний подарок.

Половина *Словника* складається із 58 ст., де на кожну букву подано по кілька слів з відповідними ілюстраціями. На сторінку припадає по 6 слів та ілюстрацій. Друга половина має окремі частини, де подані назви та ілюстрації частин тіла, одєжі, хати,

домашнього устаткування, назви інструментів, тварин, птиць чи дерев. Є також сторінка синонімів — хоча місце на них повинно бути відразу під ілюстрацією, а не окремо. Очевидно потрібно було подати більше синонімів, головню такі, які часто вживані. Корисним є, що всі слова (крім односкладових) мають позначені наголоси.

Можна мати побажання щодо вибору ілюстрацій, самих слів та назв. Але ця перша спроба є піонерською працею, яку діти із захопленням читають і переглядають.

Ілюстрації та обкладинка Юрія і Яреми Козаків — переважлива частина книжки. Сама обкладинка є в кольорах — приємна і весела; поодинокі сторінки мають одну барву. Замовляти книжку у Плаю:

768 Queen St. W.
Toronto, Ont, M6J 1E9
CANADA

Л. Онишкевич

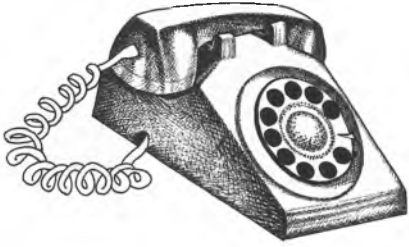
ЗАМОВЛЯЙТЕ ВИДАННЯ СUA UNWLA

108 Second Ave.,
New York N. Y. 10003

Ціна з пересилкою

3. Терлецька — Українські Страви	7.50 дол.
Рідна Пісня — співаник	4.25
Альбом взорів до вишивання (серія 3, 4, 5)	3.75
Пам'яткова Книжка XVII Конвенції СUA	3.25
Відзначки СUA	3.25

НАШЕ ЖИТТЯ, ВЕРЕСЕНЬ 1975

Тільки між нами і телефоном...

**Пекти — чи не пекти?
Або — з хемією чи без?**

Хто з нас не має сусідки, що свято вірить тільки у т. зв. "здорові харчі", себто харчі без хемічних презервативних додатків? Очевидно — це досить логічно звучить нам, що все природне — найздоровіше. Але чи справді?

Тепер, коли вже великі підприємства починають оголошувати і... заробляти великі суми грошей з цих харчів "без хемічних домішок", чи "здорових харчів", знавці, спеціалісти харчування та публічного здоров'я, і лікарі починають опубліковувати деякі факти в цій справі (гляди: Е. Уілан "Здоровіше від самого життя", Нью-Йорк Таймс, 23-го липня 1975).

Наприклад: — знаємо, що в пекарнях до хліба додають хемікалії проти окисації (окиснення). Завдяки тому від 1948 р. в Америці зменшилось число захворювань на рака шлунка. Також напр. на земних горішках ("пінатс") та на пшеничних і разових продуктах, які не мають хемічних презервативів, легко можуть вирости грибки (напр. афлатоксини), що спричиняють рака печінки.

На багатьох продуктах тепер часто вирізняються написи: "без хемічних додатків" або "\$100% природне". Але чи справді це є найкраще? Себто наскільки, і як довго воно буде свіжим без додатків? А далі — чому боятись деяких потрібних хемікалій? Кожна дитина знає хемічну формулу

води, цукру чи соли. Вони ж також хемікалії. Але навіть "природні" хемікалії можуть бути шкідливими у невідповідній формі чи дозі. Напр. соланіна у бараболі, яку вживати у великій дозі, спричинить шкоду в передаванні нервових імпульсів. Також вітамін А у великій дозі є трійливою. Вітаміни — чи то у пілюлях чи у городині — це все таки вітаміни, і тут увагу треба присвятити величині дози.

Незабаром появиться книжка Елізабет М. Уілан і др Ф. С. Стер: "Паніка у спіжарці: факти про їжу, мода і помилкові твердження". Там багато фактів і прикладів на цю тему.

Отже, коли Ви їсте домашньо спечений, тепленький хліб — він смачний, бо свіженький. Та бережіться їжі, яка без хемікалій, а довго стоїть. Не забуваймо, що давніше люди більше хворіли і вмирили через шлунок, як і хворіють тепер в різних африканських чи інших країнах, де харчуються тільки "природньою їжею". Тут справа у доборі, пропорційності і різноманітності вітамін та інших складників, та — у свіжості.

Отже ця нова остоорога — це страх чи мода? Самі вирішуйте, але пам'ятайте, що в нас казали "обережного Бог береже". А деякі презервативні хемікалії — це таки допомога бути обережним. Смачного — і обережно!

Любов Калинович

ВІДГУКИ

Позитивна критика є дуже корисною, але "куслива" вражає читачів. Такою видається мені вона в рубриці "Тільки між нами і телефоном..." пера Л. Калинович. Ось кілька зауважень на тему "принципи й мода..." Чи дійсно "мода" окремого помешкання не заторкує глибших принципів? Очевидно, що не можна утотожнювати життя в окремим помешканні з неморальною поведінкою, але чому покидати родинний дім та зрікатися його передчасно? На самостійність для кожного приходиться час, інколи зовсім несподівано. А чи не є це свого роду егоїзм платити високу ціну за апартамент (тоді, коли можна жити з батьками), якщо є так багато на світі потребуючих людей чи установ!

В справі абортів — така заувага.

Світ все був грішний і люди все їришили, тільки різниця між давнішими поколіннями і теперішнім що колись люди соромились гріха, а сьогодні не тільки нема сорому, але ще суспільство схвалює той гріх навіть уважає, як ось у справі абортів, за "гуманітарний вчинок"!

Ірина Лончина

Дорогі Пані Редакторки "Нашого Життя"!

Мені було приємно побачити Ваш журнал на столику в почекальні нашого лікари д-ра Романа Дикого. Підкреслюю цей момент тому, що за три роки мого перебування в Америці перший раз трапилося мені, що людина, неознайомена з другою мовою, може знайти щось цікавого рідною мовою, щоб виповнити лектурою час

чекання на свою чергу. У почекальних кількох інших лікарів, яких я відвідала, як пацієнтка, я цього журналу не бачила поміж виложеною лектурою.

Цей журнал, що випадково попав мені в руки, зацікавив мене і одночасно скріпив мене на душі. Думаю, що мені вдасться його передплатити і врешті матиму журнал, який відповідатиме мені, як жінці, більше і цікавитиме моїх дочок більше, ніж те, що читає мій чоловік. Дочки читають те, що їм кається, але признаються, що читане їм не цікавить.

Переглядаючи журнал, я полюбила його і я впевнена, що й мої дочки його полюблять...

Остаю з пошаною до Вас

Ярослава Леськів
Моррісвілл, Па.

До Вільмінгтону!

— А цього року поїдемо до пані Олени. Візьмемо кілька авт, дещо приготуємо. Пані, зголошуйтеся! Минулого разу було так приємно — впевненим голосом заявила імпрезова.

На залі заметушилося. Пресова нарахувала 15 витягнутих угору рук.
— А мене візьмете? — повільно запитала почесна членка 43 Відділу пані Нуся.

— Певне, що так!

— Я по вас приїду, — звернулася імпрезова до пані Кароліни.

Неділя. Падає зливний дощ. З невеликим спізненням зібралися союзнянки біля домівки США. Пані Соня під парасолькою, з гальошами у руці подає інструкції.

Референтка суспільної опіки вирішила повезти пань "коротшою" дорогою.

Інші авта вирушили в бік **летовища**, на автостраду 95.

З-поміж хмар продиралося сонце.

Ще скрут перед мостом ліворуч, біля червоного косяулу праворуч і заїхали на вулицю Байрона.

— Стефо, натискай дзвінок, ти заступниця голови Окружної Управи — передражнює голова, пані Ірена.

Між деревами повіяло запашином спокоем.

Пан доктор просить до хати:

— Заходьте, прошу... Мамця зараз...

У їдальні розкішно заставлений стіл. Пан доктор з повагою забрався до своєї функції.

— Це слабеньке, освіжне.

До кімнати ввійшла господиня. Сердечно привіталася з гістьми і зникла за дверима кухні. Пані Марійка, перехиливши голову, приглядалася образам:

— Та це молодого Мадая! Правда, оригінальні бурячки!

А пан доктор продовжував:

— Може коньячку, може...

— А мені винця, якогонебудь, защебетала пані Кароліна.

Імпрезова пестливо гладила песика:

— Ти такий гарнесенький, а наш Коко трошки інакший — приговорювала до чорного собачки, що задоволено вимахував хвостиком.

— Сьогодні мамці уродини, — прошепотіла доня пані Олени.

— Справді?!, а ми й не знали! Трохи здивовано, а більше задоволено заговорила імпрезова.

— Ми привезли шампанське.

Від різнородних страв угинався стіл.

— Це моя доня і внучки приготували, тішилася пані Олена.

Дощ перестав падати. На веранді зробилисоюзнянки декілька знімків з соленізанткою, і — почалася невимущена програма. Голова Відділу вручила пані Олені подарунок. Пані Стефа прочитала віршований привіт власного авторства і задзвеніло "многая літа". Господиня дому написала карточку, союзнянки підписали, і її вислано почесній голові США пані Олені лотоцькій з нагоди її іменин. Розвеселені пані почали співати. Пісню за піснею, Пані Соня і Фуфця перекидалися дотепами. Імпрезова

прочитала фейлетон "Втрачені роки" Чернецького.

— Втрачені чи не втрачені, махнула рукою пані Фуфця і затигнула жартівливо: — А хто п'є, тому наливайте..."

Послужливий пан доктор готовий був знову наповнити чарку.

Референтка суспільної опіки пробувала нашкіцувати профіль пані Олени, та це не було легко.

— Колись наша молодь вибиралася на Говерлю, а тепер до Еспанії, Греції, думала вголос пані Славця.

— А ми на Флориду, обізався хтось з куточка.

— А я — до Канади, до внуків — заявила горда бабця пані Стефа.

— Пані, не забувайте, восени святкуємо рік жінки і 50-ліття США! — пригадувала імпрезова.

— І їдемо на пікнік до пані Нуся, з усмішкою вдоволення сказала голова.

— Чекайте, чекайте, — почала пані Нуся, але ніхто вже не слухав. Союзнянки сердечно прощалися з господинею дому.

Почало вечоріти.

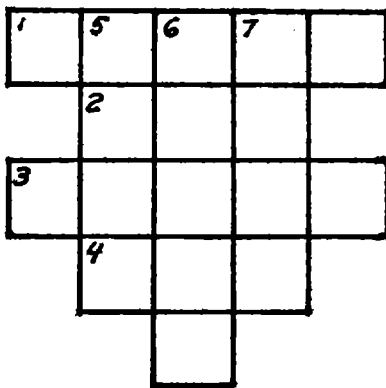
Авта мчали спокійно, відпружено. Позаду залишився привітний Вільмінгтон, а перед нами виростили хмаросяги міста "братньої любови".

Понад відсунену шибку авта пролетіли слова:

— До побачення, щасливих вакацій!..., і роз'їхалися союзнянки вуличками, назустріч своїм домашнім обов'язкам.

Союзняка

ПОДУМАЙТЕ — ВІДГАДАЙТЕ

ПОЗЕМО:

1. Героїня драми Лесі Українки
2. відсутність війни
3. добре мати в картах
4. порторіканський напиток

ДОЗЕМО:

5. римський бог кохання
6. одна із передумов виїзду із соціалістичних країн
7. прекрасний шматок України

РОЗВ'ЯЗКА ЗАГАДКИ З ЧИСЛА ЗА ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ

1. Андіївська — Роман про добру людину — Німеччина
2. Багрянний — Тигролови — Сибір
3. Винниченко — Нова заповідь — Франція
4. Гуменна — Багато неба — США
5. Драгоманова — По той бік світу — Аргентина
6. Ізарський — Віктор і Ляля — Україна
7. Любич — Розкажу вам про Казахстан — Казахстан
8. Мосендз — Останній пророк — Палестина
9. Самчук — На твердій землі — Канада

НАШЕ ЖИТТЯ, ВЕРЕСЕНЬ 1975

Анастасія Біловус

пресова референтка 5 Відд. СУА

ЧОМУ МИ ПОВИННІ ЧИТАТИ І ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ "НАШЕ ЖИТТЯ"

Конвенції Союзу Українок Америки прийняли ухвалу (і кожна наступна Конвенція її пригадує) про те, що кожна членка-союзнянка повинна читати і передплачувати рідну пресу — свій єдиний журнал "Наше Життя".

Щоби жити — треба їсти; щоби убраться — треба одіти; щоби мешкати — треба хати; щоби хата виглядала культурно — треба умеблювати ту хату. Тож так самісінько, а то й більше, треба для нашої душі, серця і ума. Треба духової поживи — треба рідної преси, літератури, журналу, книжки. Бо ж коли ми цю духову поживу занедаємо, то будемо жити дуже примітивним життям, будемо сотки років позаду інших народів, будемо плакати, нарікати, що молодь нас залишає, нас цурається.

Отож усі членки і відділи СУА приймим глибоко до серця постанову-рішення наших Конвенцій. Постійно на кожному засіданні пригадуємо, дбаймо про те, щоб кожна союзнянка мала (передплачувала) "Наше Життя". Я більш як певна, що коли це переведемо в життя то в короткому часі наше членство буде далеко більше (на 100%) свідоме, патріотичне, жертвенніше і рухливіше. Було б корисно на такі теми містити у "Нашому Житті" статті, голоси читачів.

Дорогі Союзнянки! оживім, що занедбану галузь у нашій організації. Не скриваймо, не ховаймо того, що наслідком занедбання цієї справи в багатьох відділах СУА, в яких є 60 до 80 членок, "Наше Життя" передплачує одна-дві а то й ні одна.

Направду соромно читати хроніку, де говориться про всякі менш замінні речі, а про НЖ нема ні слова, а деколи є така бідна згадка: "журнал у нашому відділі передплачують дві членки".

Поставмо собі питання — чи це громадське виховання? Куди зайдемо занедбуючи, ігноруючи рішення Конвенцій СУА? Хто має нам оживити, направити ту занедбану справу? Ми! Ми! — тільки ми! Дорогі Союзнянки мусимо позбутися тієї байдужості до читання, купування, передплачування нашого журналу "Наше Життя".

СПОНЗОРИ

Спонзори Кекилії Бардаль — Анна й Василь Макухи та їхні сини: від ліва Роман, Іван і Ігор.

Sponsors of Kekelia Bardal - Ann and Wasyl Makuch with their sons.

П-ство Анна і Василь Макухи зі синами Романом, Іваном і Ігорем, це наші спонзори, які вже третій рік оплачують стипендії для Кекилії в Куритибі, Бразилія та вдержують з нею тісний контакт. Часті листування зблизили їх і Кекилію, так, що ця дівчина справді знайшла в родині п-тва Макухів своїх щирих опікунів.

Панство Макухи не лиш самі жертвують, але передали свою любов до української людини своїм синам, бо їхній син Ігор, голова студентської Громади в Бофало, Н. Й. заохотив студентів уфундувати стипендію для потребуючого студента в Бразилії, а слідами цими пішла Студентська Громада в Гемільтоні, Канада та

оплатила стипендію для студента.

Пані Анна Макух не лишень спонзорка стипендії, вона невтомна голова 49-го Відділу СУА, якої заходами Відділ придбав рекордове число стипендій, про що мова на іншому місці.

При цій нагоді треба сказати, що п-ні Макух, з дому Шипелява, донька відомого і жертвенного українського патріота п-на Стефана Шипелявого з Бофало. Також сестра п-н Макух, п-ні Берч з чоловіком є спонзорами та два її брати пп. інж-ри Шипеляві з родинами спонзорують стипендії студентам в Бразилії — це вже родинна жертвенність, винесена з родинного дому.

Галина Захарієвич-Луца Батик.
Праля

Дитина: — Я хочу шоколадове тістечко!

Мама: — Як ти говориш?

Дитина: — Чи я міг би мати шоколадове тістечко?

Мама: — А як чемно треба сказати?

Дитина: — Мамцю, прошу, чи я міг би дістати шоколадове тістечко?

Мама: — Ні. Зараз буде обід.

Для безпеки журналу „Наше Життя“

заплановано в СУА

Запасний Фонд у висоті 50,000 дол.

До кінця липня 1975 р. зложили:

Окружні Управи і Відділи СУА	27,123.28 дол.
Поодинокі особи	4,657.90 дол.
Разом	31,781.18 дол.

ПОДБАЙТЕ ЗНОВ ПРО ВІДПОВІДНІЙ ДАТОК!

НА ЗАПАСНИЙ ФОНД "Н. Ж" ВПРОДОВЖ М. ЛИПНЯ 1975р. НАСПИЛИ ТАКІ ПОЖЕРТВИ

ОКРУЖНІ УПРАВИ І ВІДДІЛИ:

51 дол. — Окружна Управа Нової Англії
140 дол. — 103 Відділ-Гемстед, Н.Й.
30 дол. — 79 Відділ — Бостон
10 дол. — 43 Відділ — Філядельфія
Разом 231 дол.

ПООДИНОКІ ОСОБИ:

6 дол. — Іза і Богдан Боярські —
Гакенсак, Н.Дж.
Разом 6 дол.
Поля Книш
фінанс. секр.

СТУДЕНТИ — СТУДЕНТАМ

Студентська Громада в Бофало, Н. Й. (голова Ігор Макух) уфундувала 200-долярову стипендію для студента на 75-й шкільний рік. Це справді вказує на сердечність студентської молоді і їхнє відчуття матеріальних недостач їхніх далеких братів по крові, це справді ще один доказ ідейності і шляхетности нашої молоді.

Заохочена цим прикладом Студентська громада в Гемільтоні, Канада, (Евген Чолкан — голова) також оплатила стипендію для студента в Бразилії.

Варто пригадати тут перших молоденьких жертводавців, Пластову

Молодь з Трентону, Н. Дж. Коли ми вперше звернулися до громадянства за пожертвами на стипендії, то цей гурт молоді був одним з перших жертводавців, що беззастережно простягнув свою помічну руку своїм одноліткам у Бразилії. Відтак слідувала коляда Студентів в Рочестері в сумі 155 дол. Відтак пожертва 20 дол. Пластового Гуртка Юначок в Нью-Йорку та жертва Лади, Бояна і Всеволода Онишкевичів з Трентону, Н. Й. в сумі 10 дол., які одержали на дарунок та вирішили післати бідним в Бразилії, це приклади з яких батьки можуть собі дещо засвоїти та заохотити своїх дітей іти слідами оцих.

ДР. ТЕОДОЗІЯ САВИЦЬКА

ВИХОВНА РЕФЕРЕНТУРА влаштовує міжокружний з'їзд виховних референток і вчительок дошкілля округ: Дітройту, Клівленду, Рочестеру і Чикага в Клівленді в днях 6 і 7 вересня 1975 р.

У програмі з'їзду: 1. Потреба організування світличок (ідейні основи) 2. Як застосувати методу Монтесорі в навчанні мови. 3. Методика навчання в світличках для дітей, що не знають української мови. 4. Панель: "Діти тяжкі до провадження", 5. Обмін досвідом учительок дошкілля.

Ірина Лончина
виховна референтка СУА

ЗМАГАННЯ ЗА ПРИЄДНАННЯ ЧЛЕНСТВА

Для забезпечення росту нашої організації кожна Округа і кожний Відділ СУА повинен дбайливо підготувати кампанію приєднання членства. Не треба доказувати, яку велику вагу має в цій акції пропаганда кожної членки. Тільки зі зрозумінням і підтримкою всіх можна успішно перевести кампанію приєднання членства.

На засіданні Комісії організаційної референтури кожна Округа повинна встановити ЗМАГАННЯ ЗА ПРИЄДНАННЯ ЧЛЕНСТВА між Відділами даної Округи. Треба встановити три нагороди:

1. Перше місце повинні одержати Відділи, які приєднають 16 до 20 членок.

2. Друге місце повинні одержати Відділи, які приєднають 11 до 15 членок.

3. Третє місце повинні одержати Відділи, які приєднають 10 членок.

На засіданні Комісії організаційної референтури треба обдумати, які нагороди одержать Відділи на терені даної Округи.

Висліді кампанії прошу подати мені своєчасно, щоб на сторінках нашого журналу можна було привітати нові Відділи і нові членки існуючих Відділів.

Побажано, щоб організаційні референтки поділилися своїм досвідом у приєднуванні членства. Обмін думками допоможе нам краще підготувати кампанію приєднання членства.

Ірина Захарко
організаційна референтка СУА

**НА СТИПЕНДИЙНУ АКЦІЮ
ДЛЯ МОЛОДІ У БРАЗІЛІЇ
ЗЛОЖИЛИ У ЛИПНІ 1975 р.:**

\$ 300.00 Михайло Пирський, Нью-Йорк
200.00 Всеволод С. Ключас,
Бінгемтон
100.00 СУА 34 Від., Когова
15.00 Др. Д. і Р. Богачевські, Вієнна
10.00 Тамара Омелюсік, Філя-
дельфія
Разом дол. 625.00

**КОНКУРС 82-го ВІДДІЛУ
С.У.А.
НА ТЕКСТ ДО ПЛАТІВКИ**

Продовжуючи працю почату в 1970 році виданням платівки "Послухайте, діти" й ідучи назустріч зацікавленню наших малят, 82-й Відділ СУА в Нью-Йорку проголошує

КОНКУРС

на текст до платівки для дітей дошкільного віку (4 — 6).
Текст: розповідь або казка перепліта-
на віршами, де можна включити музич-
ні елементи.

У м о в и :

1. виголошення одного тексту повин-
но тривати коло 15 хвилин,
2. кожний 15 — хвилинний текст,
прийнятий журі до використання на
платівку, буде нагороджений сумою 100
дол. і стане власністю 82-го Відділу
СУА.

3. Реченець зголошень до 31
грудня 1975 р.

Конкурсні твори підписані псевдом
треба надсилати в трьох примірниках
машинопису через подвійний інтер-
вал. В окремому коверті мусить бути
подане псевдо і правдиве ім'я,
прізвище й адреса автора.

Твори-тексти просимо слати на
адресу:

Mrs. M. Sawczak
34-14 31 St. Ave.
Long Island City, N.Y. 1106

За Видавничу Комісію 82-го Відділу
СУА

І. Клим — голова
М. Савчак — секретар
Н. Попель — касир

Календарець СУА

14-го вересня — Ширші сходи з рефератом Л. Волинець	82 Відд. Н.Й.
20-21 вересня — Кулінарно-господарський курс — під про- водом інж. І. Кашубинської	82 Відд. Н.Й.
20-го вересня — Зустріч молоді	1 Відд. Н.Й.
26-28 вересня — Виставка картин І. Фединишин	22 Відд. Чікаго
27-28 вересня — 200-ліття Америки — бенкет і танці на Союзівці	72 Відд. Н.Й.
27-го вересня — День жінки	71 Відд. Джерзі Ситі
27-го вересня — Забава — грають "Сини степів"	104 Відд. Н.Й.
28-го вересня — Прогулька Відділу	64 Відд. Н.Й.
5-го жовтня — 50-ліття СУА	Окружна Управа Клівленд
5-го жовтня — Китайська лютерія	28 Відд. Ньюарк
4-го — 11-го жовтня — 50-ліття СУА Тиждень Союзянки Виставка діяльності Відділів Округи Н. Й. Доповіді на різні теми	Окружна Управа Н.Й.
5-го жовтня — 12 год. Сл. Божа в церкві св. Юра, Н. Й. 2 год. Святочна програма святкування 50-ліття СУА Відділів Округи Нью Йорк	Окружна Управа Н.Й.
6-го жовтня — Збірка на Суспільну Опіку	64 Відд. Н.Й.
11-го жовтня — Вишивані Вечерниці	Окружна Управа Н.Й.
11-го жовтня — Обжинки	1 Відд. Н.Й.
18-го жовтня — Вишивані вечерниці	22 Відд. Чікаго
18-го жовтня — Вечір молодих талантів	82 Відд. Н.Й.
19-го жовтня — 50-ліття СУА — бенкет	Відділи Округи Філядельфія
19-го жовтня — Відкриття виставки молодих талантів	64 Відд. Н.Й.
19-го жовтня — Лютерія	77 Відд. Чікаго
8-го листопада — Чайний вечір	1 Відд. Н.Й.
8-го листопада — Осіння забава	71 Відд. Джерзі Ситі
8-го листопада — Забава "Червона Рута"	104 Відд. Н.Й.
9-го листопада — Відкриття 19-ої Мистецької Виставки Жіночої Творчости	64 Відд. Н.Й.
22-го листопада — Доповідь "Три постаті жінок"	64 Відд. Н.Й.
23-го листопада — Обговорення Мистецької Виставки Жіночої Творчости	64 Відд. Н.Й.
23-го листопада — Музичний вечір визначних учнів (в рамках Міжн. Року Жінки)	72 Відд. Н.Й.
13-го грудня — Різдвяний Базар (цілотижневий)	64 Відд. Н.Й.
21-го грудня — Загальні Збори Відділу	64 Відд. Н.Й.

ПОДЯКА

Д-р Теодозії Савицькій дуже дякують за щирі слова співчуття, які вона висловила родині з приводу смерті Дорогого Мужа і Батька, **бл. п. Гриця Бартоша**, та висилають рівно-

часно 30.00 дол. на пресовий фонд "Наше Життя".
Анеля Бартош з родиною
Денвер, Колорадо

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ДВАДЦЯТСЬОМИЙ РІК ВИДАННЯ

ЧИСЛО ВОСЬМЕ

ДЕНЬ ЖІНКИ — В'ЯЗНЯ

Пресовим комунікатом Президія Світового Конгресу Вільних Українців проголосила день 21 вересня 1975 р. — Днем Жінки-Політв'язня у вільному світі. Того дня у всій нашій діаспорі — де тільки б'ється українське серце — поклонимось їх незламному духові і вимагатимемо для них найціннішого: звільнення від засуду.

В Українському Році Жінки вже втретє виступаємо в їх обороні. Уперше це був День Молитви 8 березня, коли то все українське жіноцтво у вільному світі молилося за страдальну українську жінку, не зважаючи на те, що вільний світ признав цей "день поневолення" загальним днем жінки у світі. Удруге ми згадали їх 11 травня, коли весь вільний світ святкував День Матері. Тоді то наші думки полинули до української матері, що боронить родинне вогнище перед русифікацією, до матері, якої сини й дочки ув'язнені довголітніми засудами й до матері, яка відсиджує суворий засуд у таборах Мордовії. А тепер наша думка і все наше намагання зосереджується на тих засуджених, що найкращі свої роки, свою мистецьку снагу і своє здоров'я посвятили для боротьби за права свого народу.

Ми не знаємо тих жінок особисто, й нам мало відомо про їх рідню й життєві умовини. Але вони нам рідні, немов були б найближчими. Умовини арешту й засуду переживаємо з ними, як і кожен їх лист, кожен голос протесту, що доходить сюди з-за колючих дротів. Знаємо, що їх день не тільки виповнений важкою, непосильною працею. У ньому вмщується боротьба за людську гідність, змагання за своє здоров'я, намагання підтримати своїх друзів, турбота за дальший опір українського народу. Це все випало на їх долю-шлях отих героїських українських жінок.

Тому й День Жінки-В'язня у вільному світі повинен виявити для них всю нашу любов і пошану. Із його пляном уже познайомлена вся наша громада. У кожному більшому осередку проявимо це походом, вічем чи іншим зібранням, а в висліді відчитаемо акт солідарности з ними й вишлемо їм привітальну телеграму. В кожній, хоч би найменшій, громаді зійдемося того дня вранці у нашому храмі, щоб вимолити у Господа Бога ласки і сили для них.

Але найбільше уваги присвятимо тому походу, що в день 21 вересня 1975 р. проголосить наше домагання амнестії під будинком Об'єднаних Націй. Тисячі й тисячі петицій повинні ми отримати з різних наших поселень. Написані різними мовами, підписані громадянами різних країн — вони будуть одним голосом вільного світу в той день. Голосом, що явно і безстрашно вимагатиме амнестії для найбільш покривджених жінок світу у Міжнародньому Році Жінки.

Збірка вишивок

Коли кільканадцять літ тому започатковано в Торонто курс української вишивки, не було ясної думки про те, що з того може вийти. Ініціативу до курсу дала Люба Луцька, в якій було основне знання цього предмету. Скоро згуртувала вона біля себе тих, що вишивку любили й розуміли. Після кількох років праці постала думка зложити з різних узорів колекцію при референтурі СФУЖО. До того зголосились курсантки — добровільно кожна спричинилась до збірки якимсь одним чи кількома взорами.

Найдавніше виконана вишивка в збірці походить з робіт Віри Росінської. Це знавець нашої вишивки, яка довгі роки працювала над тим у рідному краю. Ще й інші знавці нашої вишивки спричинились до збірки. Наприклад Ольга Федак і Антонія Кучер з Едмонтону і Ганна Ключко з Торонто виконали кілька взорів. А з-поміж курсанток вишили взори — Євдокія Кузь, Ольга Лешук, Ганна Макар, Ольга Парабик, Анна Пендзей, Слава Турко, Софія Тершаковець, Галя Черниш, Марія Хмара. Отже таким збірним зусиллям постала збірка, що може зачислюватись до найкращих наших колекцій.

Збірка є тепер під опікою референтури нар. мистецтва у Саскатуні. Референтка Анна Марія Баран згуртувала при референтурі кілька жінок, що віддані тій справі. Це є: Галина Держко-секретарка, Мирослава Клименко-касирка, і Савеля Стечишин, Стефанія Погорецька, Олена Волчук і Маруся Бойчук, — члени. Постановлено взори виложити на картонах і Perezняти на прозірки. За допомогою фахової робітні це вдалося досконало виконати. Тепер збірка уложена на 50 картонах з відповідним текстом може послужити для усвідомлення про українську вишивку на високому рівні.

На чолі великої організації

Коли б спитати не одну голову центральної організації, чи це входило в її молодечі мрії, то напевно заперечила б. Так воно було і з Вірою Бучинською, теперішньою головою Ліги Українських Католицьких Жінок Канади. Молодою дівчиною-підлітком вона любила поезію, часто виступала з деклямаціями, мріяла про театр. Але в родині і слухати того не хотіли. І так молода Віра (народилася у Микулинцях на Теробовельщині у родині Весоловських) закінчила гімназію УПТ у Тернополі, у 1939 р. дістала малу матуру, а потім перейшла до Педагогічного Інституту. Закінчивши його стала вчителювати на селі і тут зустріло її призначення — вона пізнала Юрія Бучинського, свого майбутнього чоловіка. У 1943 р. вони побралися і разом вирушили у велику мандрівку. Через Регенбург у Німеччині вони прибули вже з сином Ярком у 1949 р. до Вінніпеґу. Тут їм ще народилася донечка Марійка.

Коли діти підрости (із подружжям виємігрувала також мати Віри бл. п. М. Веселовська), громадське життя при-

Віра Бучинська — голова ЛУКЖ

тягнуло молоду жінку. Вона вступила до Відділу ЛУКЖ при своїй парафії, де була 8 років культ. освітньою референткою. Це спонукало її знов до студій літератури й історії, до укладання доповідей і програм різних святкувань. В тому часі стала виходити газета "Поступ" у Вінніпеґу і

редакція відкрила сторінку для жіноцтва. До ред. колеґії належали пп. Даревич, Вавриків, Іванчук і Бучинська. Сторінка допомагала в організаційній роботі, а це довело пізніше до видавання квартальника ЛУКЖ "Наша Дорога".

З роками Віра Бучинська стала провідною членкою ЛУКЖ, яка служила своїй організації словом і пером. У 1961 р. її вибрано Єпархіяльною головою, а це побільшило засяг її діяння на цілу Манітобу. Скільки поїздок треба відбутися, скільки проектів впровадити в дію! По 4-ох роках такої праці короткий перепочинок, і в 1966 р. обрано її головою Окр. Ради ЛУКЖ у Вінніпеґу. Це теж велика відповідальність (13 Відділів), хоч не вимагає таких об'їздок. Окружну Раду провадила до 1970 р. А тоді на Конвенції ЛУКЖ у Саскатуні у липні 1974 р. обрано її краєвою головою. Рівночасно вона увійшла до Управи СФУЖО, як одна з заступниць голови.

До засягу праці голови ЛУКЖ належить також опіка над квартальником "Наша Дорога", що його видає ЛУКЖ. Його редагує колеґія, в яку входить голова організації. Обидва числа, що вийшли в 1975 р. вказують на її вмілу руку.

11 З'їзд ОУЖ НІМЕЧЧИНА

У днях 17-18 травня ц. р. відбувся у Мюнхені Делегатський З'їзд Об'єднання Українських Жінок. До Управи увійшли пані: Ольга Штайнерголова; Ірина Козак і Валентина Терешкун — заступниці; Дарія Ребет, О. Демчук, М. Кашуба, О. Юрченко, П. Ткаченко — члени. До Контр. Комісії обрано пань: О. Пеленську на голову, а М. Сімків і І. Деник членами.

КОМІТЕТ РОКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ

Ще в грудні 1974 р. Об'єднання Українських Жінок Вел. Британії створило Комітет, що взяв на себе переведення акцій Року Укр. Жінки. Його головою стала В. Крушельницька, а пп. С. Драбат, П. Олесків, О. Єнкала, І. Пашак, Л. Бірчак — члени. Комітет запланував і перевів 8 березня як День Молитви з Богослуженням за страдальну українську жінку і з походом під советську амбасаду.

ЦЕГЛИНИ СФУЖО

Цеглини, видані в 25-ліття СФУЖО, перебрали до розпродажу складові організації. З того Союз Українок Австралії закупив 35 цеглин, Жіноче Т-во ім. Олени Теліги в Англії 10 цеглин. Окрім того Гурток Книголюбів у Вінніпеґу закупив 25 цеглин. Щире Спасибі!

ПОЖЕРТВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АВСТРАЛІЇ

Напередодні Міжнародного Року Жінки постав при СФУЖО Фонд Оборони України, призначений для конечних акцій оборони на міжнародному ґрунті. Вістка про те дійшла до наших заморських організацій і першим зголосився Союз Українок Австралії. Пожертва, яку надіслав у квітні ц. р. виносить 657 дол. Щира дяка за те!

НОВА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ЛВУ

Об'єднання Жінок Ліги Визволення України відбуло свою Крайову Конференцію 23 і 24 березня 1975 у Торонто. До нової Гол. Управи ввійшли пані: Марія Солонинка, почесна глогова, О. Заверуха, діюча голова, і заступниці — Д. Антонович (Торонто), А. Іванчук (Вінніпеґ), Т. Федорів (Едмонтон), Я. Бринявська (Монтреал), І. Ковальчук (Ванкувер), С. Хомишин (Реждайна), О. Кривинюк, секретарка, А. Федак, касирка. Членами Гол. Управи стали пані: І. Безхлібник, С. Білик, Л. Вертипорох, С. Горлач, М. Одноріг, І. Остафійчук, О. Романишин, М. Колодій, В. Стахів, М. Шкамбара. До Контр. Комісії ввійшли пані: Е. Негрич, голова О. Кушнір, К. Шуліга, члени. До Тов. Суду ввійшли пані: А. Пітик, голова, К. Кобилицька, С. Савицька, члени.

У пам'ять моїх дорогих синів **Юрка** і **Романа** складаю 15 дол. на Орг. Фонд СФУЖО

Михайлина Чайковська Філядельфія

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXXII

SEPTEMBER 1975

No. 9

Editor Marta Baczynsky

"If particular care is not paid to the ladies, we are determined to foment a rebellion and will not hold ourselves bound by any laws of which we have no voice or representation".

Abigail Adams, 1777

CAMILLE ŠMORODSKY

MEETING WITH THE SOVIET DELEGATION

We, representatives of Ukrainian National Women's League of America had spoken on the floor of the Tribune in defense of the political prisoners of Ukraine and soon encountered Soviet wrath.

When I had pointed out during one short talk, that a country which professed leadership in women's rights, had only one woman on the permanent delegation to the United Nations out of close to 200 persons, the head of the Soviet delegation rose to the microphone and accused me of slander. She said I was misinformed about Ukraine and Ukrainians, having never been there. I retaliated by once again repeating my previous statements concerning the prisoners. I was warmly praised by the panel for my "courage".

It was shortly after the incident that I noticed I had attracted a rather heavily-set gentleman with Fu Manchu eyebrows, who followed me not only to the telephone booth, the bulletin board, waited for me outside the ladies' room but even escorted me to the hotel.

The next day, the Soviet delegation came to visit our exhibit. I had an opportunity to "thank" the head of the delegation Mr. Hritso Shumeyko for all the "protection". I told him how flattered I was that they thought I was important to rate an agent all of my own. I pointed out to him that it was unfortunate that during International Women's Year they assigned a man to me rather than a woman, little knowing that he would soon remedy that oversight.

They told us what a terrible person Moroz was and I asked why they didn't save us all the trouble of making up our own minds — after all, we read his books — by opening up the trial and inviting us all down so that we

could see for ourselves. I pointed out to him what a great piece of propaganda that would have been for them if they were right. He invited me, initially, to visit Ukraine and of course, I said I would be delighted to take the next plane out, if he would take me to Shabatara. He later explained just how close I came to having that option permanently for in the Soviet Union, our work is considered "anti-Soviet propoganda" — punishable by imprisonment.

I told him of my own frustration, at having to point to the rich soil of Ukraine, the industry and then to the lack of national identity, the destruction of culture and heritage and trying to explain to my children why our country is being treated so shabbily. He began to recite Tychyna's poems to me — and I reminded him that he had written much more beautiful poems before his "conversion". When he reached a line about a country church, I asked him if placing Lenin in St. Sophia's was an indication that religion was now sanctioned. He became very upset and warned me never to mention Ivan Illych again. I replied that he had no basis for anger for it was *his* government that removed my God and replaced it by a mortal.

I then asked him if he knew the Ukrainian song I knew and broke into "Sche ne vmerla Ukraina" — He choked. I then sang directly to him "Oy, ne chody Hritsu, tay na vechernitsy".

When we asked Mihail Mihaylowycz Byelorussov (who only a day earlier wore a badge giving his name as Makarenko) why there were so few Ukrainian schools left in Kiev, he replied because there is now an evergrowing Russian population and they need Russian schools. I asked what happened to the Ukrainians?. He replied that they were being moved to Moscow. "Oh, so there are schools in Moscow which teach Ukrainian now?" "No." "Why? If it is important for Russians to have Russian schools in Ukraine is it not also as important to the Ukrainian brother to have Ukrainian schools in Moscow?" "No. For if we have Ukrainian schools, we will have to have Turkish, Armenian, Byelorussian, and we are striving towards one brotherhood — one language." "Did you tell Castro yet that Russian will be the universal language?" I asked? When I asked a woman delegate why a United Nations medical team was not permitted to treat the women prisoners who have breast cancer, she replied it was an internal affair — and that there is no cure for cancer". I reminded her that a full mastectomy saved Mrs. Rockefeller's and Mrs. Ford's life.

Generally, I felt that the response of the United Nations

delegations to the Russian and Ukrainian women delegations was rather negative. The people who spoke about them said: they give speeches as though there was a utopia on earth, but just look at them." Their words did not hold with their looks nor deeds. They were poorly dressed and eager for the simplest items such as shampoo (I was asked for some by one woman delegate from the Soviet block). I felt very sorry for these 3 women.

IN BRAZIL

In our last issue of OUR LIFE we published the first part of a report by Dr. Teodozia Sawycky, describing her trip to Brazil. The visit was in conjunction with UNWLA Welfare and Scholarship Fund. In this issue we conclude the report. Following is a short synopsis of the two-part Ukrainian article.

Dr. Sawycky has toured Brazil for four weeks in April 1975. During that time she was able to visit many Ukrainian communities and to get the "feel" of life in that South American country.

The first massive Ukrainian emigration to Brazil arrived in the late 19th century. These people were mostly illiterate farm folk, taken with the travel agents' talk of promised wealth and fantastic opportunities in the new land. Their lot however, cast them into an impregnable, humid jungle where they were totally dependent upon their own resources. In this near hopeless situation their belief in God carried them through. With the arrival of Ukrainian missionaries, religious influence became a dominant factor in the life of Ukrainian communities and today it is a well established strong force. Church organizations have a network of religious orders which manage schools, hospitals and orphanages.

Lay organizations are few. The most prominent is the Agricultural-Educational Union in Curitiba, which also has several women's branches.

Although now the third and fourth generation Ukrainians in Brazil retain old traditions, speak fluent Ukrainian and worship in Ukrainian churches, the lack of organized social life outside of church is sadly lacking and to a degree it has a detrimental effect on the communities, especially on the young people. The economic boom in the country sent many young people into the cities where the lack of youth organizations leaves them without a base.

Women's Branch of the Agricultural Union organized a reception for their American guests.

Жіноча секція Хліборобського Союзу приготувала зустріч-гостину для гостей з Америки.

Unfortunately, there is a lack of a strong bond between Ukrainians in Brazil and our homeland. Perhaps with a strong cooperation between the church and lay organizations this could be remedied. In other countries such as the U.S., or Canada the new emigration has provided the new bond ties. Brazil did not receive many new settlers in recent years, at least not enough to create a new way of thinking.

Orphans and the sisters who care for them.

Сироти знаходяться під доброю опікою монахинь.

During World War 11 the Brazilian government carried out a nationalization process which forbade ethnic language,

practices, etc. This had a near devastating effect on most ethnic groups, including Ukrainians and although after the war it was changed, the damage it caused was hard to repair.

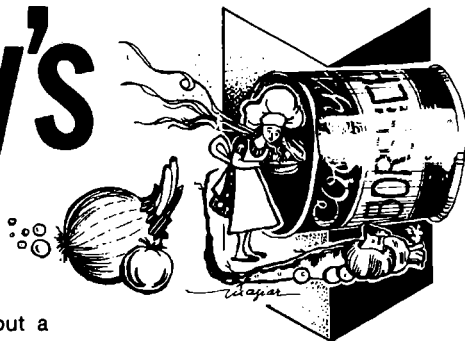
The Ukrainians in Brazil are a great human potential which must be realized, states Mrs. Sawycky. If it cannot be done internally, then the initiative must come from other Ukrainian communities — why not ours.

Residents in a home for the elderly.

Бабусі в домі старців, який провадять Сестри Службениці в Доризоні

cooky's corner

Recently I read an article about a French chef who is trying to revolutionize traditional French cuisine by employing the "quick-cook-in-its-own-juice" method. I was delighted, for it seems to me that this is really the most beneficial way to prepare food, and I have been doing it for some time. As a matter of fact, the Chinese have a couple of thousand years on me and the French chef, as far as quick cooking is concerned, but their variation of the general theme is the "quick-fry-in-the-oil-in-wok" way.

The purpose of quick cooking is to retain most of the nutritional value — minerals, vitamins, etc. of the food. General directions for this method specify a tightly closed lid on the cooking pot, which means no peeking. Naturally, the best utensil for this purpose is a pressure cooker and once you get used to one, it becomes almost indispensable.

Cooking food in own juice requires a little experimentation. Most pressure cooker recipes mention adding a small amount of water to whatever it is that you are putting into the pot. I, however, found, that most foods have enough moisture within them to allow for comfortable cooking. Always place food to be cooked on a raised sieve-like insert in the pressure cooker. If your cooker does not have one, buy one that will fit. It will prevent the food from burning. Use a slow flame to start, until pressure builds up from the moisture released by the food inside.

Cooking food in its own liquids allows it to retain the flavor and aroma that is particular to it. It is a pleasure to discover, while eating carrots, that they taste and smell like carrots.

Summer's bounty — the wonderful varieties of vegetables lend themselves marvelously to the quick-cook-in-its-own-juice method. Vegetables deserve just treatment. Now in the peak of their season they can graduate from supporting side dishes to the starring role at the dinner table. Most quick cooked vegetables are so delicious, with

their own particular taste, that they need just a touch of salt, lemon, pat of butter or a sprinkling of herbs to truly become an eating experience.

Cook spinach (quick cook) with a dash of garlic. Chop while still hot, add salt and serve with a teaspoonful of sour cream. What a delightful, delicious way to get your iron. Complement an ordinary hamburger with a medley of quick cooked string beans, carrots and zucchini. Brown one small onion in butter (sliced onion) as a vegetable topping. Another topping — brown 2 tablespoons of bread crumbs in butter (1 tbspoons). Or create a kaleidoscope of flavor with alternating quick cooked and fresh vegetables. Use your favorite dressing on both.

There are a thousand and one ways to serve quick cooked vegetables. Improvise, devise, create, but be assured that each time you will be rewarded with full nutritional value and excellent taste.

NASHE ZHYTTIA ENGLISH DIGEST

EDITORIAL N.Z. No. 7

The editorial in the last issue dealt with two subjects; the reports of our delegates Camille Smorodsky and Olya Stawnycha to the United Nations sponsored Conference in Mexico City. We feel they did a good job, taking full advantage of each situation to make our cause known. Their work earned them an invitation to the formal banquet given by the President of Mexico. Yet it seems strange somehow that our Ukrainian press has repeatedly omitted their names from the reports they published covering the conference.

The second theme for the editorial was the problem of our branch diaries in

LIBRARY SCIENCE

Our co-worker Marta Tarnawsky has written an article about a profession that has finally come into its own — that of library science. Tradition-wise this profession has kept in step with the growth and popularization of the printed word, which was in the latter part of the 19th century.

Originally in the United States, librarians, says our writer, were spinster ladies whose task was to guard the books. The zeal for their job many times carried them beyond the call of duty and they ended up guarding the books not only against dust, but alas, against readers too.

Today library science is a dynamic profession. It requires a college degree in a chosen field and a masters degree in library science. Specializations, such as in medicine, chemistry or law require special courses.

The primary objective of each librarian is service to the reader, not only with books, but with documents, films, microfilms, records, tapes and computers. In other words a librarian is a highly trained guide through the vast amounts of printed material available.

Ms. Tarnawsky dwells on the interesting aspects of working as a librarian in a law library, where frivolous questions are non-existent and each inquiry holds a potential resolution to a very human dilemma.

Our Life., This problem we are sorry to say, is again reaching a critical stage. The reports we receive are too long, contain too much trivia and too many names. The purpose of the diaries is to acquaint the organization at large about activities of individual branches. Preferably, these reports should be written in a narrative type style, perhaps with a touch of color or humour, if applicable.

PAPER CUTTINGS

Lesia Chraplywa brings to our attention an art form which has become very popular in the Ukraine — paper cutting. This art form is relatively recent — it came into being when paper became

Галина Захаріяєвич-Липа. Батік на крєпдешині 11½ ! 9 інчів. Етнографічні моменти. Львів 1965 р.

Дуда, сопілка, трембіта

Писанчарка

Сплав дєрева на Черємоші

available. Many art experts state that paper cutting is the derivative of old metal cutting which used to adorn wooden chests or suits of armor, or old leather or skin cuttings which decorated coats or jackets.

Paper cuttings may be made in geometric forms or shapes, animal shapes or people shapes and is in a way reminiscent of embroidery, wood carvings or designs on Ukrainian ceramics.

The technique is relatively simple. Paper may be folded twice or many times and the design is cut with a free hand, without any drawing. The result is a repetition of the design much like a kaleidoscope effect.

Paper cuttings have a thousand and one uses — wall decorations, furniture decorations, ornamentation for books, Christmas tree decorations. Similar patterns may be made from felt or adhesive backed fabric which when cut out may be ironed on to clothing.

This art form is now very prevalent in Eastern Ukraine, especially in eastern Podillia. The credit for its popularity goes to an elderly woman— who works in the kolhosp, Natalia Kushnir, who not only creates beautiful paper cuttings, but eloquently explains their symbolism and meaning.

MY FIRST DICTIONARY

In the May issue of OUR LIFE we informed our readers about the new dictionary for pre-school youngsters which was scheduled for publication.

Recently we have received the first copies. This illustrated book can be of great value to children learning the Ukrainian language, equally valuable as a teaching tool for parents and teachers.

Priced at \$6.00 per copy, the book can be ordered from: Ply C-op Ltd.

768 Queens Street west
Toronto 3, Ontario, Canada

AUXILIARY POLICE WOMAN.

Ann Kochak is an Auxiliary Police Woman. She is a young girl working as a sales person in May's Department store and after Ann puts on a police uniform, she is a member of New York's Finest for a certain number of hours a week.

Ann became interested in police work when she and her mother became victims of purse snatchers. She channeled her outrage into a useful, productive occupation. Although now she is mostly confined to a desk job on

the force, Ann is steadily being trained in various aspects of police field work.

OUR COVER

Our Cover this month represents the work of artist Halyna Zacharjasevych Lypa. She was born in Rachyn, studied in Lwiw and Vienna.

The main thrust of artist Lypa's creativity centered around folklore themes, which she expressed with various techniques. She excelled in batik and woven designs. She was also a stage decoration designer, and the artist to illustrate many folk songs. Her understanding of and interest in our culture resulted in the publishing of two albums of design, traditional wear and crafts entitled "Huculshchyna" and "Jaworiwshchyna".

Halyna Lypa died in 1970.

The Immigration History Research Center will again offer grants-in-aid and research assistantships during 1976-1977.

Grants-in-aid up to \$3,000 for travel and living expenses are available to doctoral candidates, recent Ph.D.s and established scholars. Deadline for 1976 applications is November 15, 1975.

Research assistantships for graduate students enrolled at the University of Minnesota and engaged in studies

relating to American immigration and ethnic history are available for the academic year 1976-1977. Candidates should be proficient in one or more languages of Eastern, Central or Southern Europe, or the Middle East. Deadline for 1976-1977 applications is February 15, 1976.

For more information, please contact the Immigration History Research Center 826 Berry Street St. Paul, Minnesota 55114

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ЛУКІЯ ГРИЦІВ

ЧАС НА ЯГОДИ І САДОВИНУ

Пектина це природній складник овочів, який при відповідній рівновазі цукрів і квасів допомагає сокам перемінюватися у галярету.

Найбільше пектини стрічаємо в яблуках, порічках та журавині, (cranberries) тому з цих овочів найкраще виготовляти мармеляди, галярету тощо. Що ж нам тоді робити з другими ягодами чи садовою, якої так багато довкруги нас саме тепер восени?

Сьогодні це зовсім легко. Додаємо комерційну пектину до соку овочів у пропорції відповідній до цукру і квасу коротенько заварюємо (не вбиваючи вітамінів довгим виварюванням), зливаємо у приготівані, гарячі слоїки.. і готове! Виготовлені в цей спосіб галяретки й мармеляди роками не втрачають своєї вартости, вигляду, смаку.

Пектину купується звичайно у великих крамницях у відділах де продаються слоїки та інші речі для домашнього консервування. Виробляє її вже декілька фірм і всі вони добрі. Я вживаю пектину фірми "Церто" "Certo" бо таку продають в моїй околиці. Вона плинна (бувають споршковані) поємність пляшки 6 oz (унцій). Тому що я таку пектину вживаю, буду у своїх приписах нею послуговуватися.

Спершу декілька загальних порад:

Овочі мусять бути зовсім дозрілі, старано перебрані, не гнилі, чисто помиті та просушені.

Сок на галяретки проціджуємо крізь полотенеце. На чисті галяретки сок повинен стекти сам, без допомоги, бо коли видавлювати сік руками чи тягарцем, галяретки будуть мутні. На чисті (прозорі) галяретки треба півтора рази більше овочів, ніж є подано в приписі.

Слоїки і накривки мусять бути старано вимиті милом, а безпосередньо перед тим, як вливати мого до них галяретку, випарені окропом.

Для заварювання вживаємо велику посудину (6-8 кварт), бо цукор при високій температурі має тенденцію втікати з горшка. Мішаємо безперервно. Щоб не творилося багато піни, можна додати ½ ложечки масла.

Щоб додати пектину тримаємо пляшку рівно догори дном; на пляшці є значок, який означає половину.

Після заварення зразу збираємо шум та ще гарячий плин зливаємо у приготівані слоїки, щільно закриваємо та залишаємо на 24 години в спокої.

ГАЛЯРЕТКИ ЗІ СУНИЦЬ, ПОЛУНИЦЬ, МАЛИН, СМОРОДИН (ЧОРНІ ПОРІЧКИ), ОЖИН.

4 горнятка соку (2 ½ кварта ягід)*
7 ½ горнятка цукру (3 ¼ фунта)
1 пляшка пектини "Церто" (6 унцій)

Ягоди подушити і видушити в полотенеці. Наміряти соку і цукру до дуже великої посудини, підігрівати до кипіння на дуже сильному вогні, постійно мішаючи. Коли закипить додати пектину і ще раз довести до сильного кипіння на 1 хвилину. Зняти з вогню, згорнути шум та зняти у слоїки.

*Якщо галяретку робимо з полуниць (трускавок) або смородин дати соку з тих ягід менше на ¼ горнятка, а замість того дати ¼ горнятка соку з цитрини. Галяретки буде біля 2-х кварт.

ГАЛЯРЕТКА З ВИНОГРАДУ

4 горнятка соку (3 фунти винограду)*
7 горняток цукру (3 фунти)
½ пляшки пектини "Церто"

Чисті ягоди винограду (без хвостиків) подушити, додати ½ горнятка води. Варити

*Якщо виноград має грубу шкіру, тоді потрібно 3 ¼ горнятка соку та ¼ горнятка соку з цитрини.

на малому вогні 10 хвилин, видушити, наміряти до дуже великої посудини сік і цукор, а далі робити як у попередньому приписі.

ГАЛЯРЕТКА З ПОРІЧОК

5 горняток соку з порічок (4 фунти)
7 горняток цукру (3 фунти)
½ пляшки пектини "Церто" (30 унцій)

Подушити порічки, додати 1 горнятко води, закип'ятити. Варити 10 хвилин на малому вогні, видушити в полотенеці і далі робити так як у попередніх приписах.

ГАЛЯРЕТКА ЗІ СЛИВОК

4 горнятка соку із сливок (біля 4-ох фунтів сливок, які тримаються кістки і не є дуже солодкі)
6 ½ горняток цукру (2 ф. 14 унцій)
½ пляшки пектини "Церто"

Подушити сливи, додати 1 горнятко води. Закип'ятити, тримати на слабому вогні 10 хвилин. Далі робити так, як у попередніх приписах.

ГАЛЯРЕТКА З ПЕРСИКІВ (PEACHES)

3 ½ горнятка соку з персиків (3 ½ фунта)
¼ горнятка соку з цитрини
1 пляшка пектини "Церто"
7 ½ горнятка цукру

Персики подушити, додати ½ горнятка води. Варити 5 хвилин. Відцідити. Далі — як у попередніх приписах.

ГАЛЯРЕТКА З ВИШЕНЬ (КВАСНИХ)

3 1/2 горнятка соку з вишень (3 фунти)
7 горняток цукру (3 фунти)
1 пляшка пектини "Церто"

До подушених вишень додати 1/2 горнятка води, варити під накриттям 10 хвилин. Далі — як у попередніх приписах.

МАРМЕЛЯДА З ПЕРСИКІВ АБО ГРУШ

4 горнятка насічених овочів (3 фунти овочів)
1/4 горнятка цитринового соку
7 1/2 горнятка цукру (3 1/4 фунта)
1/2 пляшки пектини "Церто"

З овочів зняти шкірку та викинути кістки. Посікти, або змолоти на м'ясорубці. Наміряти 4 горнятка до дуже великої посудини та додати сік з цитрини і цукор. Заварити на високому вогні. Варити 1 хвилину мішаючи. Відставити з вогню, домішати пектину. Металевою ложкою зняти шум, мішати і знову зняти шум. Так через 5 хвилин. За цей час мармеляда трошки простигне і згусне, що дозволить пізніше овочам підвестися вгору. Накладати в слоїки, закрити щільно та залишити в спокої на 24 години.

Ірина Кметик

БОЙКІВСЬКІ ВИШИВКИ

П-і Ірина Кметик провадить курс вишивки в 64 Відділі СУА у Нью-Йорку. На наше прохання погодилась дати перегляд стібів Бойківщини.

Народній орнамент приваблює тепер багатьох, своїх і чужих. Вишивають усі, хто любить ручну роботу, вишивають з готових wzorів або відшивають від когось. Все шукають за "чимсь новим".

Рідко хто поцікавиться тим, хто є творцем цих скарбів? Хто ті люди, що дали нам це багатство вишивок! Можна б (на мою думку) відповісти, що творцем є народ, серед якого находились обдаровані незнані майстри.

Одним з таких творців є "бойкиня". Часто неписьменна, запрацьована, але коли сіла біля вікна, при сході сонця, або увечорі без лямпи, при каганці, то з-під її рук стелилися wzори: вузьенькі на запаски, обшивки; ширші — на "михавки", а ще ширші на вуставки. Які різноманітні: простіші на будні дні, більш скомпліковані на свята, весілля. Бойківські wzори скромні, ніжні. Тут видно душу бойків, їхні чуття. Бойкиня строго притримувалася ненаписаних приписів що, коли вбрати. Все можна відчитати з вишивки й одягу бойкині: на свята, весілля вишивка багата, широка, збудована з багатьох стібів. В передвоєнних часах додавано більше кольорів. Перед Великоднем чи на похорон і в часі жалоби — вишивка проста, одно або двокольорова з перевагою чорного.

Тут подаю підставові стіби з моєї Бойківщини, з яких бойкині будували різні wzори. Подавати їх неможливо, бо кожне село відрізнялося своїми wzорами. На жаль ніхто їх не зібрав.

Сьогодні чую і читаю: "а що там передістається з Бойківщини, яка розпорена границею, а люди розсіпані по всій УССР. Ніхто їх уже не збере. Подаю підставові стіби:

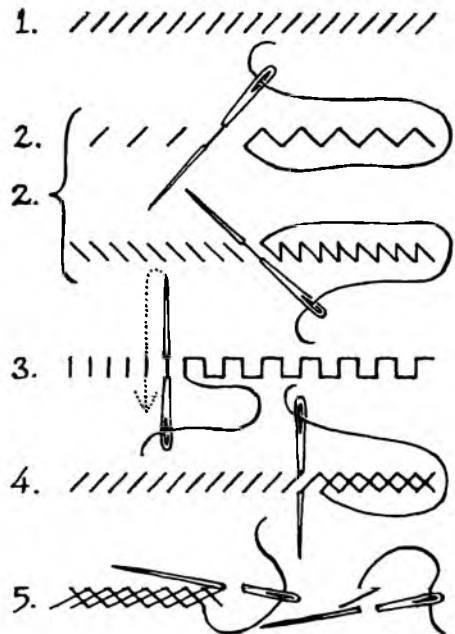
1. рубець

2. кривулька проста (включає два стіби)

3. циганська кривулька

4. ланка

5. ланка плетена

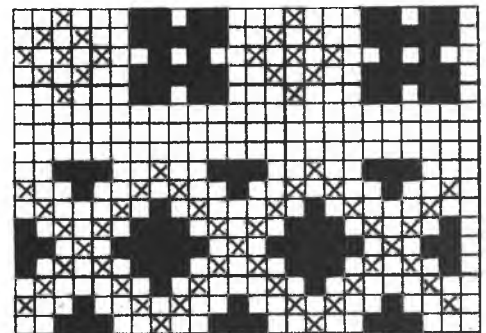

Підпис до wzорів:

Звичайні хрестикові wzори, збудовані з трикутників і квадратиків.

Чорне ■ ■ червоне XXXX. До вишивання вживати нитки Д.М.Ц. чорне ч. 310, червоне ч. 321.

Рисунки стібів виконала учасниця курсу Галя Король. Приспособила до друку Марійка Винницька.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

10-ИЙ ВІДД. СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА

(Хроніка за час від 23-го лютого до 16-го червня 1975 р.)

Відділ начисляє 54 членки, в тому около 25 активних. У звіттовому часі Відділ відбув 3 ширші сходи і два засідання управи. В травні Відділ взяв участь у фестивалі з нагоди 200-ліття Америки. Улаштовано станок з продажем домашнього печива. Дохід розділено по половині з місцевим Комітетом 200-ліття при УККА. Для здобуття фондів Відділ улаштував продаж квітів на День Матері і День Батька. Вислано 3 пачки з одягом до Бразилії і 110 доларів на стипендійний фонд у Бразилії. В ділянці культурно-освітній Відділ проявляє більшу активність в осінніх і зимових місяцях. Намічено на осінь влаштувати авторський вечір поета Богдана Кравцева, і традиційний вже для Відділу "Андріївський вечір".

На останніх сходинах привітано імпрезову референтку Відділу О. Рудакевич із нагоди появи її книжечки "Щастя долі виглядає" Книжечка ця присвячена 10-тому Відділові СУА.

Іванна Петик
пресова референтка

20-ИЙ ВІДДІЛ СУА, ІМ. О. ТЕЛІГИ — ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА

Відділ нараховує 35 членок. Головою Відділу є — Я. Збир-Лободич. Двадцять дев'ять членок передплачують "Наше Життя". Відділ передплачує одно число "для Бабусі"; окремо одне число "Нашого Життя" передплачує "для Бабусі" пресова референтка Відділу.

Деякі членки Відділу працюють в Окружній Управі, інші в "Гуртку Книголюбів", а ще інші займають пости в СФУЖО.

У звіттовому році влаштовано три імпрези. Вдалим був вечір "Україн-

ської Ікони", що його підготував Відділ із "Гуртком Книголюбів", 29-го вересня 1974. Влаштовано цей вечір з нагоди появи монументального твору "Українська Ікона", що її зредагував мистець С. Гординський, а видав СУК "Провидіння".

Доповідачами на вечорі були: д-р Григор Лужницький, який говорив на тему "Політичне значення української ікони". Доповідач звернув увагу слухачів на те, як то наші сусіди, окупуєчи українські землі, забирали з них мистецькі, чи чудотворні ікони й перевозили їх на Північ у Московщину, чи на захід, у Польщу.

Черговим доповідачем був автор книги С. Гординський, який говорив про "Ув'язнені ікони". Свою доповідь мистець ілюстрував прозірками, в чому допомагав йому мистець Петро Мегик.

Спочатку вечора і на його закінчення наша молода талановита скрипалька І. Когут відіграла "Аве Марія" — Шуберта і сонату г-моль Тюрніні, в супроводі п'яністки Р. Гарасимович.

Вечором вміло проводила д-р Н. Пазуняк, яка й відчитала рецензію на "Українську ікону" мистецтвознавця д-ра В. Кармазина-Каховського.

Іншою цікавою імпрезою Відділу були "Досвітки", що колись були поширені на Центральних Землях України. Вечір відкрила культурно-освітня референтка Відділу В. Ценко, пояснюючи силу і значення народних товариських форм, а О. Генгало ширше пояснила різні форми народних забав.

Присутні довідалися, що "Досвітки" — це були зустрічі сільської молоді, а що час на жартах і піснях тривав до світу — зустрічі ті звали "Досвітками".

А. Літинська, імпрезова референтка Відділу продемонструвала прядіння, а членки Відділу гостили присутніх народньою перекускою: капустою з гішоном, книшами зі сиром, ламанцями з маком і узваром.

Дальшою точкою вечора був показ народної кераміки, що його опрацювала майстер цієї галузі народного виробництва — мисткиня Н. Стефанів. Була також влаштована невеличка виставка творів керамікарки з Кут над Черемошем Павлини Цвілик.

До традиційних імпрез Відділу належить щедрий вечір, що 24-ий раз з черги відбувся дня 2-го лютого і пройшов з успіхом. Останній щедрий вечір був присвячений різдвяним традиціям і звичаям Волині. У програмі щедрого вечора, що був дбайливо підготований членками Відділу, брали участь запрошені гості і шкільна молодь.

Марія Харина
пресова референтка

41-ИЙ ВІДДІЛ, ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Управа Відділу: Марія Ганіна — голова, Мирослава Белей — заступниця голови, Наталія Вайда — секретарка і пресова референтка, Ірена Гельо — касирка. Референтки: Віра Савчин — організаційна, Анна Дзівак — суспільної опіки, Ольга Дзюндзя — господарська. Контрольна Комісія: Ольга Ковальчук, Іванна Тимчук і Ангеліна Банас.

У Відділі є 18 членок, з них 8 пасивних. Працювали такі референтури: організаційна, культурно-освітня, виховна, суспільної опіки і господарська.

На сходинах крім обіжників з Централі і Окружної Управи голова підготувала і відчитала доповіді на такі теми: 10-го лютого — доповідь, присвячена 350-літтю з дня народження легендарної поетки Марії Чурай; 10-го березня — Літературні хвилини, присвячені роковинам Т. Шевченка; 25-го квітня — Відзначення 160-ліття з дня народження романтика, співця давньої слави України, ученого і поета Амвросія Метлинського; 19-го травня — Літературні хвилини "Княгиня Ірена"; 10-го жовтня — "Княгиня Інгігерда Ірина, дружина князя Ярослава Мудрого; 7-го листопада — Кілька слів про мистця Аллу Горську в четверту річницю її трагічної смерті; 15-го грудня — Українські коляди і приповідки. Мудрість народу: приказки і приповідки.

НАШЕ ЖИТТЯ, ВЕРЕСЕНЬ 1975

Управа 41 Відд. Від ліва перший ряд: Ірина Гелько — касирка, Ольга Ковальчук — голова контр. комісії, Марія Савчин — членка сеньйорка, Марія Ганіна — голова, Наталія Вайда — секретарка, Ангелина Банах — член контр. комісії, Ольга Дзундза — господарська референтка. **Другий ряд:** Віра Савчин — організаційна реф. Мирослава Белей — заступниця голови, Іванна Тимчук — член контр. комісії, Анна Дзівак — референтка сусп. опіки.

Governing Body of Branch 41.

Членки Відділу брали участь в імпрезах інших Відділів і у з'їздах та імпрезах Окружної Управи. Передплатили журнал для "бабусі". Відділ вислав пожертву для "Смолоскипу". Відділ причинився до влаштування міжнародного фестивалю. Вислав пожертву на стипендійний фонд. Відділ вислав делегатку на 17-ту Конвенцію СУА. Під час дня союзниці 6-го жовтня відзначено Ангеліну Банах за довголітню працю для Відділу. Референтка суспільної опіки брала участь у конференції 14-го липня. Вислано історію 41-го Відділу до Ювілейної Книги. Щоб допомогти Відділові фінансово, влаштовано базар.

Наталія Вайда
пресова референтка

45-ИЙ ЮВІЛЕЙ 41-ГО ВІДДІЛУ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Відділ проіснував 45 літ. Це один із Відділів, заснований ще в 1929 р. під назвою "Товариство Українсько-американських Горожанок". Праця Відділу велика і різноманітна. Тисячі доларів видано на різні добродійні цілі, а саме на: Комітет Оборони Політв'язнів, Українських Інвалідів, "Рідну Школу", "Просвіту" в Україні, на пресовий фонд журналів "Жінка", "Жіноча Доля", "Світ України", на "Музей Народного Мистецтва", на дівочу бурсу, на фонд Ольги Кобилянської і Софії Русової й на багато інших організацій і осіб.

Під час другої світової війни Відділ включився в працю ЗУДАК-у і Червоного Хреста. Послав пакети записенцям в Європі, опікувався хворими, пораненими і старшими матерями вояків. Допомогав їм морально й матеріально. Організував курси першої медичної допомоги і всі членки відбули цей вишкіл. Постійно провадив культурно-освітню працю серед членства. Під керівництвом доброго проводу свідомість членок з кожним роком зростала, виробилось багато провідниць, які вміли власним прикладом заохотити членок працювати з посвятою і віддавати години свого відпочинкового часу на громадську працю для помочі потребуючим. Благородність цієї цілі давала їм сили й охоти поборювати труднощі. Активними в управі були: Вікторія Рутецька-Навроцька, Анна Сивуляк, Марія Головата, бл. п. Олена Штогрин, Тетяна Костик, Марія Поритко, Ангелина Рій, Анна Дубас, Марія Насевич і Ангелина Банах.

За останні роки Відділ поповнився десятками членок середнього віку і, хоч нас небагато, Відділ живе і розвивається. Голова і членки управи, шануючи славне минуле Відділу, стараються зберігати і продовжувати його добрі традиції. На кожних місячних зборах одна година присвячується культурно-освітній праці. Голова підготує доповіді, статті і інші матеріали, присвячені річницям

визначних жіночих постатей, поетів, письменників і мистців та політичним подіям в Україні. Пишемо листи і петиції до конгресменів, розповсюджуємо памфлети "Смолоскипу" в обороні переслідуваних. Допомогаємо студентам у Бразилії, "бабусі" в Англії. Усім нам додає сили й охоти та сама шляхетна мета, яка на протязі десятиліть наснажувала провідниць нашого Відділу.

Марія Ганіна

43-ИЙ ВІДДІЛ СУА, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА

17-го листопада 1974 р. 43-ий Відділ СУА ім. Олени Пчілки у Філядельфії влаштував розвагову імпрезу п. н. "Ми з Києва і зі Львова" під проводом імпрезової референтки Люді Чайковської, яка була душею цієї програми. Вечір був дуже успішний.

Голова, Ірина Мамчин привітала привних гостей, що як завжди, вивонили залю "Тризуба".

Письменниця Оксана Керч відчитала доповідь на тему "Слово про Україну". Солістка Надія Оранська захопила привних виконанням пісень: "Чи я в лузі не калина була" і "Києве мій" — слова Луценка, музика Шамо. При фортепіані була студентка Ірина Пелех. Галя Гораєцька виголосила вірш О. Бабія "Наш Львів". Пані Язичинська викликувала своїми монологами сальви сміху і оплесків. Солістка-акторка Марія Лисяк виконала чудово пісні: "Стрийський парк" — сл. Брутена, муз. Козака, "На підзамчі" сл. О. Селезінки, муз. І. Чуми і "Лист зі Львова" сл. О. Лисяка, муз. Лаврівського. Фортепіяновий супровід спочивав у руках Ірини Чумової. Студент Максим Тарнавський зворушив привних віршем Миколи Зерова "Київ з лівого берега". На закінчення програми був скеч пера Зенона Чайковського "Ті з Києва і ті зі Львова". Скеч виконали дуже гарно молоді студенти: Катря Оранська, Уляна Кулиняк, Ія Лабунька, Христя Ракоча, Андрій Бойко, Олег Прасіцький, Мотря Бойко була при фортепіані. Поміж привними були дві гості зі Львова. Їх привність була заохотою до розмов, які ще довго велися при чайку і солодкому.

29 і 30 листопада та 1-го грудня відбулася в Нью-Йорку Ювілейна XVII Конвенція СУА, у якій взяли участь п'ят

делегаток 43 Відділу: А. Богачевська, С. Кохановська, М. Куземська, І. Мамчин і Л. Чайківська.

13-го січня 1975 р. на загальних зборах Відділу вибрано головою І. Мамчин. 9-го лютого відбувся в домівці СУА обід-зустріч в честь почесної членки нашого Відділу Анни Богачевської. На обіді були присутні діти і внуки соленизантки і 33 членки Відділу. Голова Ірина Мамчин привітала почесну членку згадуючи її життєвий шлях, підкреслила її працю і посвяту для дітвори у веденні світлички 43-го Відділу, яка проіснувала 13 років, як теж працю на інших постах у Відділі, чи Окружній Управі. М. Татарська вручила А. Богачевській власноручно виконаний корсаж. Приявна голова Окружної Управи Л. Дяченко теж привітала пані Нусю теплими словами, підкреслюючи її готовість і працю для СУА. С. Кохановська прочитала на весело коротке віршоване слово. Святковий обід приготували членки під проводом господарських референток Х. Дольницької і М. Дмитерко. Зворушена пані Нуся сердечно дякувала членкам і закликала до ширшої співпраці для добра нашої організації.

На сходинах 3-го березня інж. Химич прочитав доповідь "Полтавщина і Полтавщина", а опісля висвітлював прозорки, які пояснювала культурно-освітня референтка Н. Оранська.

Завдяки підприємчості організаційної референтки Н. Перфецької відбувся успішний базар і продаж великоднього печива.

7-го квітня Ігор Шуст виголосив доповіді про теперішній економічний стан в Америці та про жінку в бізнесі. Доповіді були дуже цікаві, ілюстровані прозорками.

На свяченому 5-го травня проведено час у святковій атмосфері. Членки ділилися ячком, насолоджувалися великоднім печивом, співали воскресні пісні. На закінчення сходилин культурно-освітня референтка Н. Оранська прочитала оповідання Людмили Коваленко "Світ у п'ятні", а А. Максимович вірш І. Калинця "Писанки".

В неділю 1-го червня членки 43 Відділу їздили у відвідини до О. Слюзар у Вілмінгтоні. Про цю прогулянку вислано допис до "Нашого Життя".

3-го червня відбулися сходи з доповіддю і прозорками про церкви Лемківщини.

На весні вислано 4 пачки одягу до Прудентополіс сиротинцеві св. Ольги.

На 16-го листопада заплановано нову розвагову імпрезу.

Пресова референтка

44-ИЙ ВІДДІЛ СУА, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА

Почався п'ятнадцятий рік існування Відділу. Немає членок вже того здоров'я і сил, що колись. Важко здобуватися на нові почини, тому дозволимо собі повторитися: відбуло два базари — різдвяний і великодній. Наслідок: сплачено всі зобов'язання до Окружної Управи, "бабуся" наша дістає допомогу і далі. Сподіємося вив'язатися з усіх наших фінансових зобов'язань.

Референтка суспільної опіки опікувалася хворими, вислала підручники до Парагваю.

Відділ запланував улаштувати вечір, присвячений 90-літтю жіночого руху, з підкресленням ролі жінки-наддніпрянки в ньому.

Г. Ц.

48-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

У першій половині ділового року до вакаційної перерви Відділ відбуде три ширші місячні сходи і одне зібрання управи та відзначив референтом 90-ліття жіночого руху.

Відділ є членом УККА. У травні влаштовано товариську зустріч, пов'язану з Днем Матері. Цю імпрезу зорганізувала виховна референтка Леонтина Петрович. Ведучою була Катерина Михайлюк, яка підготувала виступи своїх п'яти молоденьких дочок, а саме: Уляни, Ольги, Маріани, Оксани і Марти. Дівчатка дуже гарно декламували і співали народні пісні у супроводі гітар, на яких пригравала Дарія Кравченко і Дарія Кицула, також молоденькі дівчата. Це була дуже успішна імпреза, яка залишила у всіх присутніх приємне враження.

Референтка суспільної опіки Франка Кравченко вислала передплату на журнал "Наше Життя" для бабусі у Бельгії і оплатила передплату для однієї членки Відділу. Вислано один пакунок із уживаним одягом до Польщі.

Марія Цюпак
секретарка

90-ИЙ ВІДДІЛ ім. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ,

Цього року припадає десять років з часу заснування 90-го Відділу. Відзначення цієї дати призначено на день 4-го жовтня. Головою Відділу у цьому ювілейному році є енергійна і заповідлива Теофілія Мельничук. Вже від років 90-ий Відділ головну увагу у своїй праці кладе на влаштування мистецьких виставок і показів. У звіттовому році у часі великодніх свят улаштовано ряд показів писання писанок і виставок народнього мистецтва у "Черру Гілл Шепід Центр" та великій крамниці "Ставбріджа". Крім цього Відділ співпрацює із "Інтернаціонал Націоналістический Центр" і під протекторатом цієї організації членки Відділу давали інформаційні сесії — лекції в середніх школах Філядельфії й околиці. Лекції ці були дуже дбайливо підготовані. Учні середніх шкіл мали змогу почути про Україну й українські обрядові звичаї, як також побачити зразки народнього мистецтва. Таких лекцій — сесій відбуло чотири в чотирьох різних школах. Всі ці імпрези були під проводом енергійної і працювитої імпрезової референтки Марії Мазур при співпраці широкого круга членок Відділу.

Відділ перебрав на себе підготування стилевих ляльок із різних околиць України, що будуть виставлені на виставці етнічних груп з нагоди 200-ліття Америки. Із посвятою членки вишивають і шиють українські народні строї у мініатурі, докладно придержуючися мистецьких зразків. 4-го липня Відділ брав участь у фестивалі у містечку "Соутгамптон" в околицях Філядельфії, там влаштовано мистецьку виставу і продаж українських потрав.

У культурному секторі влаштовано дві цікаві доповіді, а саме: др. Р. Осінчука: "Харчування і артеріосклероза" і др. Цимбалістого про "Сни". По доповідях членки гостили

присутніх солодким і чаєм. Успішний був наш перед великодній базар, завдяки якому наші фінанси дещо покращали. Делегатки Відділу брали участь у 17-й Конвенції СУА, три членки працюють в Окружній Управі СУА.

Вся праця Відділу проходить у дружній атмосфері і співпраці.

Пресова референтка
Оксана Фаріон

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ СПАДЩИНИ

Підготовляючися до святкування 200-ліття незалежності Америки, керівництво департаментової крамниці Гесс (Hess Department Store) в Алентавн, Па, запросив на день 18-го січня 1975 р. 91-ий і 98-ий Відділи СУА до участі в "Дні Української Спадщини" (Ukrainian Heritage Day). Ця крамниця має в плані улаштувати виступи багатьох етнічних груп у 1975 р. Це буде "Фестиваль етнічної спадщини". Українська програма була широко розрекламована, місцевою радіостанцією і газетою "Де Морнінг Кол", яка присвятила цілу сторінку детальному описові українського мистецтва.

Виставки були розміщені на п'яти поверхах, а українські мелодії були передавані голосниками цілий день. Перед вів 91-ий Відділ ім. О. Кисілевської з Бетлегему, Па.

У підвалі Надя Цегельська демонструвала вишивання яворівкою. На першому поверсі танцюристи — Ніна, Христя і Юрко Бадуляки при музиці Йосифа Чудика (акордеон) виступали з українськими танками. Ансамбль "Весела сопілка" (98-ий Відділ) у складі: Орися Гевка і Маруся Штинь відспівав кілька українських пісень. Галина і Володимир Хапко виконали народні танці. Люся Гентиш і Дарія Баласюк частували відвідувачів українським печивом і давали приписи, як його лекти. На другому поверсі Ірена Бачинська демонструвала вишивання хрестиком, а писання писанок Галя Бадуляк. На третьому поверсі Богданна Михайлів обзнайомлювала глядачів з вишиванням низинкою. Мистецькі експонати виставлені 91-им Відділом пояснювали Марта Федорів і Ольга Цегельська. Членки 98-го Відділу ім.

Союзянки частують печивом під час "Дня Української Спадщини"

Day of Ukrainian Heritage.

Анни Ярославни з Філядельфії — Орися Гевка, Ірена Юрчак, Ірена Скульська при допомозі п. Степана Війтика, Святослава Макаренка й Оксани Бавер удекорували кімнату в українському модерному стилі. У цій кімнаті були розміщені мистецькі твори Слави Геруляк, Петра Капшученка, Юрія Гури, Шонк-Русича, С. Лади, У. Цегельського, О. Мазуренка, Т. Венгриновича і С. Війтика.

Манекен жінки у довгій вишиваній сукні позичила на виставку пані Макаренко, директорка "Рідної Школи". Маленький хлопчик був у

вишиваному одязі, який виконала Ліда Дигдала.

Продавано книжку В. Мороза "Заповідник Берії" і "Бумеранг" та брошури про переслідуваних українських діячів культури. Колекція рідкісних мистецьких творів пані Сороханюк притягала увагу відвідувачів.

Успіх виставки заохотив наші Відділи влаштовувати подібні репрезентативні виступи в майбутньому.

Леся Стахнів Дяченко
пресова референтка 98-го Відділу

ПОДЯКА

Дякую сердечно Вп. Паням-членкам 59 Відділу СУА в Балтіморі, які з приводу смерті моєї бл. п. матері **Анни Хариш** зложили \$103 на "Фонд 500". Дякую всім за пожертви на Служби Божі за спокій душі бл. моєї матері, як також дякую сердечно всім за виявлені мені співчуття листовно чи особисто. З тої нагоди пересилаю \$30 на пресовий фонд "Нашого Життя".

Теодора Хариш
Балтімор, Мд.

Пластовий табір Розвідувачок, який відбувся у липні на пластовій оселі Вовча Тропа, переслав 25.00 дол. на Фонд 500. Юначки були дуже зацікавлені жінками, які брали участь у боротьбі за визволення України і з грошей, які залишилися заощаджені з харчів, вирішили передати цю, (як пише командантка табору пл. сен. Рута Галібей) "скромну" суму на допомогу тим, які її потребують.

ШКОЛА НА ХУТОРІ ВИШНЄВОМУ

Марія Жижка

Скінчилися іспити, учні розійшлися, і школу на хуторі Вишневому на літо зачинили. Гарні дні настали.

На березі ставка гусочка Мартушочка шпориш щипала, та гусеняточок своїх у ставочку купала. Гусенята росли, виростали... гусочка Мартушочка літати навчала, та до школи їх, на осінь, рихтувала.

Качур Качурочок з качечкою Прачечкою ряску в ставку на воді збирали і каченяток своїх годували. Кізонька Зєя щебрець ірвала, та Буяна молочком напувала. Курочка Зозульечка по дворі гребла і розгрібала, та курчаток своїх доглядала, щоб злий шуліка їх не покрав. Скінчилася і зайчатам жахлива зима. Вони повиростали, весело в полі і в лісі скачуть, гуляють і менше літом ворогів мають. Для котика Мура літо більше, як приємне... птахів лякає, зайченят коло лісу ганяє, мишенят з нори видирає, рибку на ставочку часом хапає, потім проти сонечка спить і вигрівається. Нікого він не боїться... ніхто його не подолає... Лише цапик Буян, хоч він ще малий, але часто від часу його своїм лобиком торкає, а то і ріжками штовхає. Котик Мур товаришував з Буяном, але тому, що той задерикуватий... не любить Буяна, та все ж зустрічає його і треться об Буянів сивенький кожушок. За те Буян жене його геть, від себе ріжками, щоб кожушка не засмарувати.

Тепер і пан учитель Микола Сич цілими літніми, довгими днями в холодочку на старому дубі відпочиває, від зимових шкільних турбот. Він дрімає, передрімує та все обмірковує нові пляни, щоб добре і краще учнів у школі навчати. Літо доходить свого кінця. Пан Микола Сич, уночі під світлом місяця проходить по гілці старого дуба і дивиться на зачинену школу

хутора Вишневого. Він пригадує і підраховує у своїй пам'яті всіх учнів, що будуть прибувати до школи... тай кинув він своїм зором униз, на берег ставка... щось біленьке нерухомо сидить... як неживе... але ні... час від часу стукає кінчиком хвоста по травці. "Угу.. це ж котик Мур рахує рибок у ставку... у.. гу.."

Котик Мур підняв голову туди, звідки голос почув.

Рис. Л. Пясецька

"Добраніч, мій учню! Рахуєш гарно рибок ти в ставку. Вже скоро в школу прийдеш ти і на задачках зустрінемося з тобою ми".

Соромливо глянув котик Мур на вчителя свого і тихо відповів: "Ні... і.. яу". тай зник у кущах з досади, бо вчитель рибку напалохав у ставку... здавалося, вся ніченька через Сича пропала... та ні, він ще зустрів у бур'яні куцохвосту мишу польову... забрав її з собою додому і бавився цілий день із нею... то відпустив її, то знову за куцого хвоста тягав до себе, то лапою своєю накривав, так що вилізти вона не могла.

Докінчення буде

ДОКТОР ГНОМИК

Н. Г. З.

Докінчення

Ось їжак, сусід далекий,
Раз, під час літньої спеки,
В холодок, в город зашився
І капусти там наївся.
Лиш на лихо превелике
З'їв головку завелику,
І тепер вже третю днину
Стогне в ліжку безупину.

— "Щож, захланність — гріх неситих
То й і мусиш потерпіти —
Але поміч прийде скоро
Як з'їси малин із бору".
Змір'яв живчик їжачкові,
Новини подав з діброви,
Приписав на шлунок ліки-
Й дальшу обіцяв опіку.

І вже знов за півгодини
Гном крокує по стежині-
Поспішає до гніздечка,
До синички на яечках.
Доктор Гномик добре згрівся
Заки до гнізда добився-
Бо ж ялиця страх висока
Торба теж тяжка нівроку!

Хоч загнав у палець скалку,
Витягає враз ліхтарку,
В дзьобик пильно подивився
Й синичкою засмутився.
— "Бачу, що терпиш, пташино,
Бо хворієш на ангіну,
Та поможу тобі радо
Тож послухай цю пораду:
Тепло горло об'язати,
Зо два тижні не співати,
Три пастильки брати денно.
І полегшає напевно".

Так спішив Гном від синички
До недужої лисички,
Що непевний є до нині
Чи злетів, чи зліз з ялини!

Вже, як місяць став світити,
Гном кінчав свої візити,
Й лиш тоді згадав про себе
Як усім поміг в потребі.-
Доктор Гном не чув втоми,
Як неквапно йшов додому-
Бо найбільше він був радий
Як поміг усій громаді.

Не за скарби Гном трудився,
І славою не чванився-
Всі це добре розуміли
І гномиком дорожили.
То ж звірятка у заплату
Пильнували Гнома хату-
Направляли дах і фіртку,
Підливали кожну квітку.

Лісові всі господині
Куховарили щоднини
Всякі страви готували
Гнома добре доглядали:
Білки — все були готові
Пекти торти горіхові-

Медівник — від медведиці,
А росолик від лисиці.
Найсвіжіші все малини
Красувались у мищині
А ожини і суниці
Постачали все куниці.

Всі з любов'ю помагали
Гномові добра бажали —
І не спали всі по ночах
Як гном в клопіт якийсь вскочив!
Хоч не мав грошей у скрині —
Гном щасливий був щоднини,
Бо любов, пошана щира-
Це найбільша в світі сила.

Рис. Ю. Крохмалюк.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

49-ий Відділ Союзу Українок Америки ім. Ольги Басараб, у Бофало, Н. Й. з сумом повідомляє, що дня 18-го травня 1975 року, відійшла у Вічність, на 80-му році життя довголітня і прикладна членка нашого Відділу бл. п. **Юлія Децик** з дому Попель-Олеськович.

Народилася вона 22-го листопада 1894 року в Кульчицях, самбірського повіту і прибула молодою дівчиною в 1913 році до Америки. В 1918 році вийшла заміж за Степана Децика, якому широко допомагала у громадській праці. В 1944 році осталася вдовою і тяжкою працею заробляла на прожиток. Виховала дві доні і при тому знаходила можливість постійно жертвувати на національні потреби, як Фонд УККА, Енциклопедія Українознавства, Церква св. Івана Хрестителя в Бофало і Український Науковий Інститут в Гарварді, на який у пам'ять свого чоловіка зложила 10.000 дол. Була лагідної вдачі, але могла сказати і рішуче слово.

Союзнянки віддали їй останню прислугу, впроваджуючи і випроваджуючи тіло до церкви і з церкви з прапором і свічками.

Вічна їй пам'ять!

Н. Душенко
секретарка

Підія Фіцалович
пресова референтка

ПОДЯКА

Складаю щирю подяку 70-ому Відділові СУА в Пасейку за Службу Божу за спокій душі мого дорогого мужа бл. п. **Михайла Озимка** та складаю 15.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Анастасія Озимко
Кліфтон, Нью-Джерзі

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ В "Н.Ж." ч. 7

У списку **На Ювілейний Дар вплинуло** подано 135 дол. Нью-Йорк — повинно бути 1 Відд. Нью-Йорк.

В "Н.Ж." ч. 6

У звіті зі Загальних Зборів 83 Відд. у складі господарської референтури пропущено членку Любу Михалевич.

Дня 17-го червня 1975 р. відійшла у Вічність бл. п. **МАРІЯ ПАНКЕВИЧ**, наша дорога довголітня членка 66-го Відділу СУА в Нью-Гейвені, залишивши в глибокому смутку чоловіка Михайла, сина Любомира з родиною в Україні, сестру Антоніну Дмитерко в Канаді, сестру Ірину Гриневиц цьогорічну голову СУА в Нью-Гейвені і дальшу родину.

Покійна народилася в Винниках біля Львова. Прибувши до Америки, двадцять літ працювала в управі Відділу СУА. Відзначалася великою жертвенністю, працьовитістю і добротою та була всеціло віддана рідній Церкві і народові.

Дня 20-го червня о. Мирослав Мишишин відправив парастас, а прощала Покійну від СУА др. О. Томоруг.

Дня 21-го червня при чисельній участі родини, приятелів, членок СУА і громадянства похоронено Покійну з української католицької церкви св. Михаїла.

Спи спокійно, Дорога Маріє, а пам'ять про Тебе житиме між нами.

Управа 66-го Відділу в Нью-Гейвені складає глибоке співчуття чоловікові Покійної Михайлові, сотникові УГА і родині.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Марії Панкевич** складають 51.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя".

Членки 66-го Відділу СУА
Нью Гейвен

В тому: 10.00 дол. С. О. Грубський; по 5.00 дол. інж. В. Гондяк, Л. і О. Марків, М. Кульчицька, Л. Фіцалович, Я. Яхницька, Л. Козюла, В. Гусак, Я. Кравчук; 1.00 дол. Полянська.

Замість квітів на свіжу могилу нашої найдорожчої і незабутньої сестри і тети бл. п. **Марії Панкевич** складають 25.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Антоніна Дмитерко
Ірина Гриневиц
Ярослава Дмитерко

В першу річницю смерті моєї Дорогої Мами бл. пам. **Льоні Февронії Герасимович з Омельських** складаю 25 дол. на цеглину для розбудови Музею СУА в Нью-Йорку.

Слава Лушпинська
членка 64 Відділу СУА

В п'яту річницю смерті **Антоня Малюци** замість квітів складаємо 25.00 дол. на Стипендійний Фонд в Бразилії.

Іза і Богдан Боярські
Гакенсак

На Фонд Музею замість квітів по бл. п. **Марії Панкевич** зложили 20.00 дол.

Членки 66-го Відділу СУА
Нью-Гейвен

С. Березицька 10.00, М. Гинса 5.00, Томоруг і Рудницька 5.00

У пам'ять дорогого нам бл.п. **Василя Гусара**, мужа п. Дарії, складаємо 20.00 дол. на запасний фонд "Нашого Життя", а родині Покійного висловлюємо щире співчуття

Олег і Іванна Ратич

Замість квітів на могилу союзнянки бл. п. **Анастасії Мазяк** складають 20.00 на пресовий фонд "Нашого Життя"

Юстина і Марія Козакові

В п'яту річницю смерті, громадської діячки на рідних землях, в Німеччині і в Америці — **Антоніні з Поховських Курдуби** і на свіжу могилу її дочки **Др. Софії Кордуби-Гладиш** складають 15.00 дол. на Стипендійний Фонд в Бразилії.

Іза і Богдан Боярські
Гакенсак

Замість квітів

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **Василя Гусара**, мужа нашої членки Дарії викупуємо 20.- дол. цеглину на Музей СУА

65-ий Відділ СУА
Нью Бронсвік

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Василя Гусара**-брата нашої колишньої голови Марії Турко, складаємо 30.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя".

79 Відділ СУА в Бостоні

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **Анастасії Маяк** 96-ий Відділ СУА складає 10 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Тамара Куропась
голова 96-го Відділу СУА

НАШЕ ЖИТТЯ, ВЕРЕСЕНЬ 1975

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Анастазії Мазяк** складають на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" 10.00 дол.

Членки 76-го Відділу СУА
Дітройт

Замість квітів на свіжу могилу нашої найдорожчої Мами бл. п. **Марії Гриньків**, що відійшла в Вічність 26 липня 1975 р. в Станиславові — Україна — складаю 10-дол. на фонд "Бабусі".

Марія Зубаль
членка 69 Відділу

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Василя Гусара**, мужа п. Дарії, складаємо 10.00 дол. цеглину на Музей СУА

Наталка Головінська
Ольга Городецька

Замість квітів на могилу бл.п. **Василя Гусара** складаю 10.- дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя", а дорогій Пані Дарці висловлюємо щире співчуття

Ганна Дмитерко-Ратич

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **Василя Гусара**, мужа дорогої сусідки Дарки, складаємо 10.— доларів на Запасний Фонд "Нашого Життя"

Даніел і Олена Балах

Замість квітів на могилу бл. п. **Марії Кропелницької**, мами наших приятелів п. Кропелницьких, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя"

В. В. Величко
Ютика

Замість квітів на могилу бл. п. П. **Рогатин**, матері Богданни Вонторської, складаємо 10.00 дол. на Стипендійний Фонд Молоді в Бразилії.

Др. Богдан і Ольга Фараонів

Як нев'янучий вінок на могили моїх найдорожчих: Матері — бл. п. **Ольги Смик** та Свекрухи — бл. п. **Людмили Грицак**, бувших передплатниць "Нашого Життя" складаю 10.00 дол. на пресовий фонд "Нашого Життя".

Дарія Самотулка

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невічливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10-1 і по полудні від 3-6. В інших годинах за домовленням: тел: 674-5508 (код. 212). Адреса: 108 Second Ave. New York, N. Y. 10003

РІЧНІ ЗБОРИ

44-ИЙ ВІДДІЛ СУА, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА

26-го січня 1975 р. відбулися річні загальні збори Відділу. Від Окружної Управи присутня була заступниця голови Мирослава Зубаль. Після звіту голови Зої Капшученко і референток членки подякували звітодавцям і всій управі.

Головою обрано Галину Царинник, заступницею — Марію Келлер, касиркою — Зою Капшученко, секретаркою Татяну Горащенко. Референтками стали: суспільної опіки — Вікторія Бузань, культурно-освітньою — Тетяна Цимбал, організаційною — Галина Боднарченко, господарською — Христина Ярмоленко, імпрезовою — Розалія Стельмах.

Г. Ц.

48-ИЙ ВІДДІЛ СУА, ІМ. ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Річні збори Відділу відбулися 2-го лютого 1975 р. Збори відкрила голова Марія Баб'як молитвою і попросила присутніх однохвилинною мовчанкою шанувати померлих членок Відділу.

Предсідницею зборів була заступниця голови Окружної Управи Степанія Кохановська. Зборами проводила Марія Баб'як, протоколярною секретаркою була Марія Цюпак.

По вислуханні звітів уступаючої управи і Контрольної Комісії голова номінаційної комісії Леонтина Петрович подала список наміченої нової управи.

У склад нової управи ввійшли: Марія Баб'як — голова, Надія Максим'юк — перша заступниця голови, Франка Кравченко — друга заступниця голови, Марія Цюпак — протоколярна секретарка, Леонтина Петрович — фінансова секретарка, Анна Волчак — касирка.

Референтками стали: Олена Петрів — організаційна, Надія Максим'юк — імпрезова, Леонтина Петрович — виховна, Франка Кравченко — суспільної опіки, Олена Господаревська — пресова, Анна Прядка і Катерина Степанів — господарські.

Контрольна Комісія: Паска Романюк — голова, Єва Римарчук і Антоніна Мицак — члени.

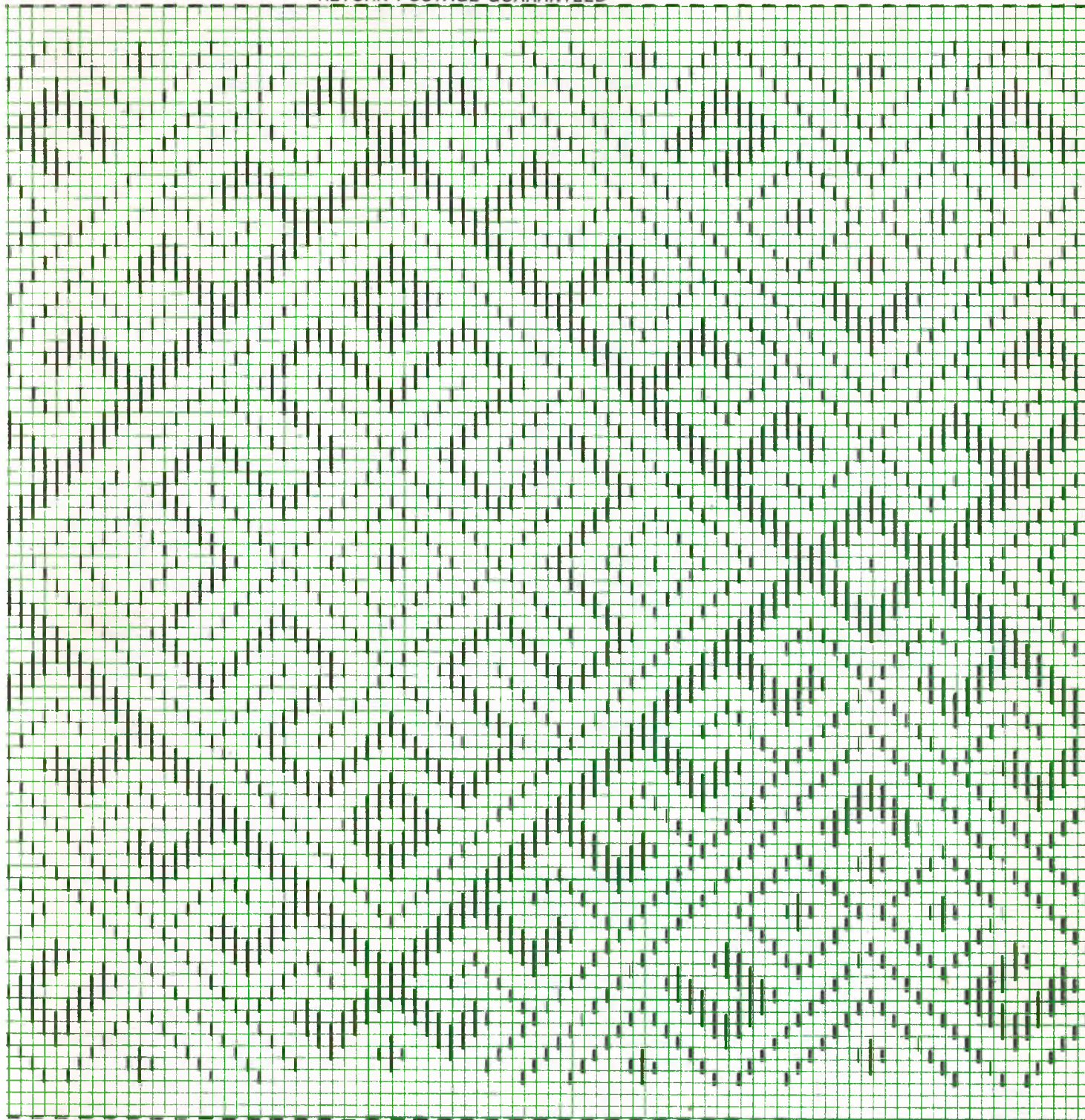
Марія Баб'як є почесною членкою Окружної Управи у Філядельфії.

Під час зборів делегатка на 17-ту Конвенцію СУА Олена Господаревська відчитала присутнім почесну грамоту, признану Відділові 17-ою Конвенцією СУА і передала цю грамоту голові Відділу.

На закінчення зборів зібрано поміж присутніми 21.00 дол. на пресовий фонд "Нашого Життя". До цієї суми доложено з каси Відділу 4.00 дол. і разом вислано до редакції журналу 25.00 дол.

Марія Цюпак
протоколярна секретарка

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"
Return to "Our Life" Magazine, 108 Second Ave. New York, N. y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED

Вставка з с Космач на Гуцульщині, виконані низинкою. На рисунку поданий головний зарис узору т.зв. розвід, а його слід виповнити різними кольорами. У Космачі любуються в червоних і жовтогарячих відтінках, отже розвід виконують вишневим, а виповнюють різними відтінками жовтого і помаранчевого.